

Kot trdijo mlekarji strokovnjaki in tudi posamezne mlekarne, je mleka na Gorenjskem preveč, prav gotovo pa v zadostni meri.

Toda dogajajo se primeri v posameznih prodajalnah mleka v Kranju — taki in podobni primeri pa so bržkone tudi v ostalih industrijskih središčih Gorenjske — ko mleka predčasno zmanjka. Zgodí se, da katera izmed stalnih strank vzame kak dan liter mleka ali celo dva več, zato ga pa za druge stranke — tudi stalne — zmanjka.

To se vsekakor pri sedanjem stanju ne bi smelo dogajati.

Ko smo iskali vzroke tem pojavom, smo zvedeli, da uslužbenke posameznih prodajal naročijo le toliko mleka, kolikor ga lahko prodajo — se pravi, da ga raje naročijo manj kot več. Če jim mleko ostane, same tvegajo, ali se bo pokvarilo ali ne.

Vprašali smo tudi Zadržno mlekarstvo v Kranju in predlagali, naj bi se prodaja mleka organizirala tako, da bi poslovovalke prodajal lahko naročile tudi, na primer, do 50 litrov mleka več — brez skrbi, da bi ga v primeru, če ga ne bi prodale, morale same plačati. Mlekarne pa naj bi organizirale po koncu obratovalnega časa odvoz preostalega mleka v mlekarino. — Trdijo, da bodo to zadevo v kratkem uredili.

Práv zares se ne bi smelo dogajati, da bi potrošniki ostajali brez mleka ne glede na to, kje ga bodo kupili in v kateri prodajalni. Smo že tako daleč, da mora pač začetni trgovina elastičneje skrbeti za potrošnika in se mu tudi približati. Vztrajanje na nekaterih okostenih oblikah trgovanja — značilnih za dobo prejšnjih let — brez dvoma ni umestno, niti za potrošnika, še manj pa bo za podjetje. I.A.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Za smotrno obnovo podjetij je na razpolago dovolj investicijskih sredstev

Pogoji, po katerih se bodo dajala posojila za rekonstrukcijo in dokončanje industrijskih ter rudarskih objektov iz splošnega investicijskega sklada, so objavljeni že v Uradnem listu FLRJ šte. 8 z dne 20. februarja letos. Vendar je bilo treba, da bi se pospešila obnova podjetij, dati k odloku še nekaj dodatnih pojasnil.

Letošnja vsota, namenjena za obnovo industrije, znaša 21 milijard 400 milijonov dinarjev. Pravilna poraba tega zneska bi morala zagotoviti predvsem večjo proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, kar naj bi prispevalo k stabilizaciji tržišča in postopnemu povzvišanju življenjskega standarda.

Doslej pa so podjetja pre malo razpravljala o obnovi. Prešenj za investicijska posojila — bodisi v dinarskih sredstvih bodisi v tujih valutah — je pri investicijski banki še zelo malo. Kolikor pa je bilo doslej predloženih rekonstrukcijskih planov, so po večini vsi preveč obsežni in pre malo ekonomsko utemeljeni. Podjetja bi morala zato mnogo realneje predvideti svoje potrebe po investicijski opremi in dati prednost predvsem tistim naložbam, ki bodo v

naibližji prihodnosti dale čim večjo materialno korist.

Glede lastne udeležbe pri najemanju investicijskega posojila določa odlok počog v višini 50% amortizacijskega sklada in 50% sklada za samostojno razpolaganje. Prav tako mora okrajni ljudski odbor dati pristanelek, da podjetje da kot polog 50% sredstev, ki grede v okrajni investicijski sklad. Ta sredstva odstopi okrajni ljudski odbor podjetju kot posojilo, ne pa kot dotacijo. Polog v višini 50% lastnih skladov je najmanjši znesek, ki ga podjetje pri najemanju investicijskega posojila mora zagotoviti. Lahko pa podjetje izkoristi za polog celotna svoja sredstva. Vsekakor je zaželeno, da jih položi čim več, kajti pri dodeljevanju investicijskih kreditov bodo imela prednost tista podjetja, ki bodo ponudila najvišjo lastno udeležbo.

Da bi se podjetjem omogočila čim hitrejša obnova, se pripravljata tudi odlok o sprostivni vse amortizacije. Manjšim podjetjem se bodo sproščena sredstva dala v celoti, večja podjetja pa bodo dobila za blokiranje del amortizacije obrestne obveznice.

Za pospešeno obnovo in modernizacijo industrije je na razpolago tudi precejšnja vsota tujih deviznih sredstev. Trenutno je v jugoslovanskem merilu na razpolago deviznih sredstev v višini približno 114 milijonov dolarjev. Vsako podjetje, ki namerava uvažati strojno opremo, bi se moralo za nabavo tujih plačilnih sredstev čim prej obrniti na investicijsko banko v Ljubljani.

Iz navedene vsote deviznih sredstev se bo pospeševal celotno opremo, ki jo izdelujemo že doma, predvsem take, ki jo pri nas doma izdelujejo podjetja, ki imajo na tržišču popoln monopol. S tem v zvezi se bo nedvomno močno zaostrijo vprašanje cen in pa kvaliteta opreme. To pa bo s svoje strani spet vplivalo na pocenitev končnih izdelkov.

Po ugotovitvah posvetovanja direktorjev podjetij in predstavnikov samoupravnih organov o problemih finansiranja rekonstrukcij po jugoslovanski investicijski banki — to posvetovanje je bilo v petek na OLO — so investicijski programi podjetij na zelo nizki strokovni ravni. Zato bi bilo treba najti za njihovo izdelavo res sposobne ljudi. Težave so tudi v tem, da okrajne komisije večkrat porajajo investicijske programe na slepo in imajo zato podjetje potera nevšečnosti pri najemanju posojila.

Da bi obnovo industrije opravičeli čimbolj smotrno, bo banka v najkrajšem času napravila anketo o perspektivni obnovi v vseh podjetjih. Prav bi bilo zagotoviti, da bi podjetja res dobro — predvsem pa čimprej — pripravila načrte za lastno obnovo in modernizacijo, seveda v skladu z našimi možnostmi in potrebami.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 29 — CENA DIN 10.—

Kranj, 12. aprila 1957

Osnutki občinskih družbenih planov

KAJ NAMERAVAMO STORITI ZA IZBOLJŠANJE PRESKRBE

Trgovska mreža v kranjskem okraju je v primerjavi z mrežo v drugih slovenskih okrajih razmeroma razvita, vendar nikakor ne dovolj. Zato naj bi po perspektivnem programu Trgovinske zbornice za okraj Kranj dali v prihodnjih petih letih za tehnično opremo in razširitev trgovskega omrežja nekaj več kot milijardo dinarjev. Trgovinska zbornica sodi, da je predvidevanje tolikšne investicijske vsote dokaj stvarno, ker bomo že letos lahko dali za izpopolnitev gorenjske trgovine blizu 200 milijonov din; po nekaterih drugih mnenjih pa bo težko zbrati tolikšno vsoto. Predvideno je, nadejaje, da bi v 10 letih na novo uredili 146 trgovin v okraju, od tega že letos 16.

Tako okraj kot tudi občine namerajajo letos za razvoj trgovine več sredstev kot prejšnja leta. Vprašanje pa je, ali bo moč vsa ta sredstva uporabiti spričo tega, da načrti za nekaterih objektih še niso sestavljeni, da nekateri lokacije še niso določene, da gostujejo mnoge trgovine v privatnih lokalih in podobno.

Poudariti pa je treba, da je bilo doslej razen objektivnih težav tudi mnogo birokratskega odnosa do preskrbe. Prizadevamo si povečevati proizvodnost dela v tovarnah, toda ti napori morajo biti podprti hkrati tudi s tem, da delavci in uslužbenke tudi primerno oskrbujejo, pri čemer ima trgovina vedno nalogo. Izpopolnjevanje preskrbe je naša skupna gospodarska in politična dolžnost, ki pa še ni dovolj živa v zavesti nekaterih ljudskih odborov, organov delavskega upravljanja, zbornic in političnih organizacij. Treba je bolj zainteresirati vsa podjetja in

druge, da se pod vodstvom občinskih oblastvenih in političnih forumov združeno lotevajo ukrepov za izboljševanje preskrbe v občinah. Na to kaže opozoriti še zlasti zdaj, ko občine pripravljajo predloge svojih letošnjih družbenih planov.

V KRANJU: PREDVSEM IZPOPOLNITEV ZIVILSKE TRGOVINE

Smernice za uporabo letošnjega investicijskega sklada občine Kranj predvidevajo za trgovino (skupno s skladom za pospeševanje prometa s kmetijskimi pridelki) okrog 34 milijonov din, potrebe pa so dokaj večje. Predvidena sredstva ne zadoščajo, da bi se lotili ureditve kakšnega večjega objekta, denimo klavnice (za kar bi rabili okrog 70 milijonov), pekarnice (potrebni je okrog 110 milijonov din) ali pa tržnice. Smernice določajo, naj bi razpoložljiva sredstva uporabili predvsem za modernizacijo in razširitev maloprodajnih, zlasti živiliških obratov, v izjemnih primerih pa tudi za prevozna sredstva. Podjetje »Sadje« se poteguje za kredit, s katerim bi adaptiralo prostore. Pekarna bi potrebovala kredit vsaj za nakup avtomobila za prevoz kruha. Morda bi kazalo finansirati zasilno ureditev tržnice. Manjša trgovska podjetja želijo skupno okrog 10 milijonov kreditov za male ureditve (naprave hladilnikov, prostorov). Predlogov je mnogo in ne bo moč vsem ustreči, ker ni dovolj sredstev. Trgovsko podjetje »Delikatessa« pa bo iz okrajnega sklada sodobno preuredilo lokale. Poraja se tudi misel, ali ne bi kazalo dovoliti prodajo sadja in zelenjave nekaterim privatnikom, kar se je v Ljubljani obneslo.

NA JESENICAH: LETOS PREDVSEM TRŽNICA

Na Jesenicah je preskrba še zlasti nezadovoljiva. Ljudski odbor se nagiblje k odločitvi, da bi se letos lotili gradnje tržnice (za trgovino, obrt in gostinstvo) ima na razpolago okrog 25 milijonov občinskega investicijskega sklada). To bi bila letošnja prvenstvena naloga. Tržnica bi stala okrog 30 do 35 milijonov din in bi jo dogradili v dveh letih, ta čas pa bi si pomagali s tržnimi paviljoni, v katerih naj bi zadržali bližnja posestva prodajali svoje pridelke. Približno 6 milijonov din iz lastnih neuporabljenih sredstev nameravajo dati za preureditev pekarnice, nujno pa bi potrebovali povsem nov moderen pekarski obrat. Hudo potrebujejo mlekarino in klavnico. Prevozna podjetje ima samo 3 izrabljene kamione, zato hoče nabaviti letos vsaj še enega, ker sicer ne more dovažati kmetijskih presežkov od drugod na Jesenice. Hkrati s tržnico se pojavlja problem skladišč; ker jih ni, se jeseniška trgovina ne more založiti z ozimnico v času, ko so cene najugodnejše. Trgovsko podjetje »Zarja« pa se loteva gradnje poslovnega in stanovanjskega poslojpa.

V RADOVLJIŠKI OBČINI: PREDLOG ZA TRGOVSKO - STANOVANJSKO POSLOPJE

V radovljiški občini razpravljajo o tem, ali naj letos razpoložljiva sredstva za razvoj trgovine razdelijo na več interesentov ali pa naj jih investirajo na enem koncu. Obstojata predlog za gradnjo kombiniranega trgovsko - stanovanjskega poslojpa v Le-

soch, v katerem bi bila spodaj skladišča in lokalni zgoraj pa stanovanja, kar bi stalo okrog 20 milijonov din. Urediti je treba klavnico, trgovino pa opremiti s hladilnimi napravami. Posebno vprašanje je trgovska mreža v Kropi in Kamni gorici. Razen tega je v radovljiški občini nujno potrebna posebna trgovina s turističnimi spominki.

V TRŽIČU BODO LETOS DOGRADILI PEKARNO

V Tržiču je najhujša težava v oskrbi zaradi pekarnice, ki pa jo bodo letos predvidoma dogradili. Gradnja tudi trgovski stanovanjski blok v novem naselju »Na fabriki«, v katerem bo pet lokalov. Trgovski podjetji »Prekrba« in »Prehrana« potrebujeta prevozna sredstva. Klavnica nima hladilnih naprav, ki bi stale 12 do 14 milijonov din, medtem ko so tržiške mesnice razmeroma še kar urejane. Misli se tudi na tržnico, ki se zdaj stiska kar na dvorišču občinskega upravnega poslojpa, vendar za zdaj zaprje še ni sredstev.

O vseh teh problemih bodo razpravljali tudi zbori volivcev, na katerih naj volivci povedo svoja mnenja o tem, kako naj občine uporabijo letošnja razpoložljiva investicijska sredstva za trgovino, da bi se učinile teh investicij poznal čimprej in tam, kjer je najbolj nujno. Nekatere probleme pa bi občine dokaj hitreje uredile, če bi tudi organi delavskega upravljanja bolj docemeli, da gre pri tem za urejanje stvari, ki lahko izdatno vplivajo na proizvodnost dela in bi zato v ta namen prispevali tudi nekaj svojih sredstev. Z.

Poljsko gospodarsko delegacijo, ki se je med obiskom pri nas zanimala zlasti za lahko industrijo, obrt in komunalna vprašanja, je sprejel tudi predsednik OBLO Kranj Vinko Hafner

Prva letošnja mladinska delovna brigada iz kranjskega okraja je odšla na otok Stenjak, ki ga bo preurejevala v letovišče za gorenjske otroke

naš razgovor

»NAŠ PIONIRSKI ODRED SE UVELJAVLJA«

Tovarišica Zdenka Renkova je od letošnjega februarja predsednica Pionirskega starešinskega sveta na Primorskem. O delu sveta in pionirjev v tem času nam je marsikaj z zadovoljstvom povedala. Naj navedemo le nekaj njenih ugotovitev.

Pionirski odred »Staneta Kovačiča« se je že dne 1. marca pridružil ostalim odredom pri tekmovalstvu za Dan mladosti. Patronat nad njim je prevzela tovarna IBI, kjer so dobili tudi ostanke blaga, da je krožek za dekliška ročna dela lahko pričel delati. Dramatski krožek, ki je bil ustanovljen v začetku šolskega leta, se je med tekmovaljem že izpopolnil. Za igro »Vedež« so imeli pionirji že brašne vaje, uprizoriti pa jo nameravajo v začetku maja. Tudi obnova pevske zbornice pridno vadita, da boista še ta mesec lahko nastopila. Tamburaški orkester pa se pripravljajo na sodelovanje pri akademijah.

Pionirji sodelujejo nadalje še v literarnem, šahovskem, streliškem, sadjarskem, gasilskem, prometnem in gozdarskem krožku. Mladi sadjarji in vrtnarji so pred kratkim že uredili cvetlični vrt pred šolo ter posadili drevesa.

»Koliko pionirjev je vključenih v krožke?«

»V številne krožke so zajeti vsi učenci osnovne šole Primorskem, ki jih je 186. Manjka nam le prostorov. Pionirji se zbirajo v šoli, v zadržnem domu, v gasilskem domu, medtem ko obiskujejo krožek za deška ročna dela celo v privatnem stanovanju.«

»Kako se uveljavlja celotni odred?«

»Stab odreda je imel že vrsto skupnih sestankov. Pionirji so ustanovili tudi posebno blagajno za prostovoljne prispevke. Sklenili so, da bodo tekmovali v učenju in da bodo boljši učenci pomagali slabšim. Predvideli so izlete za dan Zelenega Jurija, izbrali igro in prevzeli skrb za partizanske grobove. Za 8. marec je odred sam pripravil proslavo Prazniška žena.«

»Kako spremljajo to aktivnost otrok njihovi starši?«

»Oboji, pionirji in starši so zadovoljni, ker je to v korist njim samim. Staršem pa se razen tega ni treba bati, da bo njihove otroke pokvarila ulica,« je končala pripovedovanje prizadevna tovarišica Renkova. -ey

TE DNI PO SVETU

× Predsednik Združ. držav Amerike Eisenhower je pred kratkim na sestanku z novinarji izrazil upanje, da bodo neposredna pogajanja z Egiptom o Suezu privedla do zadovoljive ureditve tega vprašanja. Amerika za sedaj ne namerava predložiti tega vprašanja Varnostnemu svetu.

× Iz Kaira pa se je izvedelo, da so se v sredo nadaljevali egiptsko-ameriški razgovori. Zunanji minister Favzi se je sestel z ameriškim veleposlanikom Hareom. Poučeni krogi sodijo, da je Hare izročil Favziju ameriški odgovor na stališče Egipta o upravi prekopa.

Ne izključujejo možnosti, da so Združene države Amerike stavile nove predloge in da bi generalni sekretar Organizacije združenih narodov Hammarskjöld znova utegnil priti v Egipt.

× Iz Pariza poročajo, da sta se v okviru obiska britanske kraljice v Parizu sestala zunanja ministra Francije in Velike Britanije — Pineau in Lloyd in ponovno proučila položaj v zvezi s plovbo po Sueškem prekopu. Ministra sta govorila tudi o skupnem evropskem tržišču in Evroatomu.

× Kot poročajo iz Aten je ciprski nadškof Makarios, ki se sedaj mudi na Magadaskarju izjavil, da želi imeti razgovore z britanskimi predstavniki le na Cipru. Kar se tiče turške manjšine, je Makarios ponovil svoje stališče, da bodo Turki na Cipru deležni vseh manjšinskih pravic in da ne more privoliti v to, da bi pri pogajanjih sodelovali kot enakopraven partner. V primeru, da pogajanja z britanskimi predstavniki ne bodo uspešna, meni Makarios, da bi bilo treba ciprski problem znova predložiti Organizaciji združenih narodov.

× Agencija TASS poroča, da je sovjetsko veleposlaništvo izročilo ameriškemu ministru notu, v kateri protestira proti diskriminacijskim ukrepom zoper nekatere sovjetske ladje, ki plujejo skozi Panamski prekop. Nedavno tega so policijski stražniki podrobno pregledali nekatere sovjetske ladje. Sovjetska vlada protestira proti tem diskriminacijskim ukrepom, češ da pomenijo grobo kršitev načela popolne enakosti v plovi po Panamskem prekopu kot mednarodni pomorski poti.

× Predsednik britanske vlade Macmillan je v sredo sprejel posebnega odposlanca japonske vlade Macušito in mu ob tej priložnosti izročil odgovor svoje vlade na japonski protest glede napovedanih britanskih poskusnih jedrskih eksplozij na Božičnih otokih. Po sestanku ni bilo objavljeno nobeno sporočilo, zato menijo, da je britanska vlada v svojem odgovoru sporočila Japonski, da bodo na vsak način opravili te jedrske poskuse.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
RICHARDS POTUJE PO BLIŽNJEM VZHODU

Dolgo je trajalo, preden so v amerškem kongresu dodobra pretresli vse vidike novega ameriškega načrta za Bližnji vzhod — tako imenovane Eisenhowerjeve doktrine in ji pritisnili pečat odobritve. Že med razpravo se je pojavila vrsta očitkov, ugovorov in pripomb na rovaš vojaške in gospodarske pomoči Bližnjemu vzhodu v okviru doktrine. Nekateri kritiki, kot demokratski kandidat za podpredsednika ZDA Kefauver, so bili zelo določni v svojem nasprotovanju Eisenhowerjevemu načrtu in so odkrito zatrjevali, da se za doktrino skrivajo le koristi ameriških petrolejskih družb. Toda medtem, ko se je vsa razprava v kongresu sukala v glavnem le okrog upravičenosti in koristnosti Eisenhowerjeve doktrine, pa je glavni odgovor prišel le iz dežel, ki jim je doktrina namenjena — z Bližnjega vzhoda.

Novi ameriški načrt je naletel na hladni in nezaupljiv sprejem pri večini držav z bližnjevzhodnega področja, razen pri tistih, ki so že poprej vezale svoje usode na barko zahodne politike. Prvi odmev pa je bil tudi prva preizkušnja Eisenhowerjeve doktrine, še preden se je ta začela uveljavljati v praksi.

V Washingtonu so tako spoznali, da bo treba novo politiko zelo počasi in potrpežljivo vcepilati narodom Bližnjega vzhoda. Zato so kot predhodnico in izvidnico načrta samega poslali na Bližnji vzhod veleposlanika Jamesa Richardsa, posebnega Eisenhowerjevega svetovalca za Bližnji vzhod. Richards je bil pred tem dolgo vrsto let predsednik zunanjepolitičnega odbora Predstavnškega doma ZDA in si je na tem položaju pridobil pomembne izkušnje, ki ga še posebej usposablja za tako zaupno in odgovorno nalogo.

Neposredni stiki podpredsednika Nixona z nekaterimi prizadetimi državniški ob njegovi politični ekspediciji po Afriki, kakor tudi razgovori s kraljem Saudove Arabije v ameriški prestolnici, so pokazali, da se dá med štirimi očmi laže pogovoriti in tudi pripraviti previdele arabske in muslimanske politike. Jamesu Richardsu so torej zaupali nalogo, da osebno raztolmači in napravi reklamo za novi ameriški politični proizvod — Eisenhowerjevo doktrino. Richards je doslej že opravil glavni del svoje propagande in izvidniške turneje po Bližnjem vzhodu. Obiskal je Libanon, Libijo, Turčijo, Iran, Pakistan,

Afganistan in Irak, zdaj pa se mudi še v Saudovi Arabiji.

Ker je bistvo Eisenhowerjeve doktrine že znano, nam je tudi jasno, o čem je govoril poseben Eisenhowerjev odposlanec. Kar pa je pri tem zanimivo, je to KAKO je to povedal. V Pešavaru je Richards med drugim izjavil: »Neka dežela se lahko izreče za komunistični režim — temu ne nasprotuje niti ZDA niti Eisenhowerjeva doktrina. Na ljudstvu je, da izbere.« Vsekakor zelo zanimiva in nenačelna izjava iz ust ameriškega diplomata! Richards je tudi nenehno ponavljal, da bo obiskal samo tiste dežele, ki bi to želele. Skratka: zelo »nevsiljivo«. Po obisku v Pakistanu pa je v skupnem poročilu rečeno med drugim tudi to: »ZDA ne želijo vzpostaviti vplivnostnega območja na Bližnjem vzhodu, ne želijo izpolniti »praznine« na tem področju ali zgraditi novih vojaških oporišč.«

To je vsekakor nov jezik, vsi se bistveno razlikuje od vseh napovedi ob rojstvu Eisenhowerjeve doktrine. Nikomur ni namreč skrivnost, da je prav zapolnitev »praznine«, ki je nastala po umiku anglo-francoškega vpliva z Bližnjega vzhoda, bila osnovna misel, ki je

porodila doktrino. S tem je tudi povezana ideja o vplivnostnem območju, saj Eisenhowerjeva doktrina izrecno govori o nevarnosti pred »komunizmom«, pred katerim hoče doktrina obvarovati dežele Bližnjega vzhoda. Čemu torej nova taktika?

Razvoj današnjega Bližnjega vzhoda je pač pokazal, da z vsiljevanjem tujege vpliva ali nezaželene zaščite ni mogoče pridobiti svobodoljubnih arabskih narodov. Težnja po samostojni in neodvisni politiki je danes v večini dežel Bližnjega vzhoda že močnejša od vabljivega šelstenja dolarskih bankovcev. Ameriška diplomacija mora zato iskati nova gesla, da bi prebila hladni oklep arabske nezaupljivosti. Seveda pa taka gesla še ne pomenijo tudi načelne spremembe v ameriški politiki, ampak so le taktična poteza, prilagojena novemu utripu na Bližnjem vzhodu. Richardsove izjave so torej še vedno prej prebrisana reklama spretnega trgovskega potnika kot pa znanilec resnično nove ameriške politike na Bližnjem vzhodu. Drugače tudi ne more biti, saj bi v tem primeru niti Eisenhowerjeva doktrina niti Richardsova misija ne bila več potrebna.

MARTIN TOMAŽIČ

kratko, vendar zanimivo

PRVA MLADINSKA DELOVNA BRIGADA JE ODŠLA NA DELO

V ponedeljek je odšla iz Kranja prva mladinska delovna brigada vaske mladine. Brigadirji bodo urejevali otok Stenjak, tako da bodo otroci lahko že letošnje počitnice čim udobneje preživeli v tem kraju. Ostale brigade delavske in šolske mladine bodo odšle junija ali julija.

600.000 DIN ZA PROSLAVO 1. MAJA NA JESENICAH

Delavski svet Zelezarne je na zadnjem zasedanju sklenil, da bo prispeval 600.000 dinarjev za osrednjo proslavo in praznovanje 1. maja na Jesenicah. Prireditelj bodo množični izlet na Poljane nad Jesenicami. Tam bodo razne kulturne in športne prireditve in ljudsko rajanje.

SPET INTERNA PRODUKCIJA GLASBENE ŠOLE JESENICAH

Kakor še nobeno šolsko leto, organizira Glasbena šola na Jesenicah v letošnjem šolskem letu mesečne interne produkcije. Zadnja je bila v torek. Nastopilo je 22 gojencev klavirja, violine, violončela, klarineta, flavte in solo petja ter pionirji pevskega zbora. Produkcija, četudi interna, je bila kvalitetna.

ODKRILI SO SPOMINSKO PLOŠČO NA KOPRIVNIKU

V nedeljo je bila v počastitev dneva mladinskih delovnih brigad na Koprivniku manjša svečanost. Odkrili so spominsko ploščo, na kraju, kjer so lani

mladinske delovne brigade sodelovale pri gradnji ceste, ki veže Pokljuko z Bohinjem. Ploščo je odkril član predsedstva OK LMS Marjan Markovič. Svečanosti se je udeležilo precej mladincev in mladink, brigadirjev in takih, ki bodo letos odšli na delovne akcije.

SKOČILA STA Z DRVEČEGA VLAKA

Pred dnevi je potovala z vlakom Ljubljana—Jesenice skupina šestih Beograđanov, ki so imeli namen pobegniti čez mejo. Med vožnjo so opazili, da jih zasledujejo organi Ljudske milice, zato sta dva skočila iz drvečega vlaka. To sta bila brata Petrovič iz Beograda. Prvi je skočil z vlaka pred železniško postajo v Radovljici, drugi pa pred železniško postajo Lesce. Pri padcu sta dobila obadva težje telesne poškodbe. Prepeljali so ju v bolnišnico na Jesenicah. J. S.

NESREČA V KAMNIŠKIH PLANINAH

V torek, 9. aprila je skupina gorskih reševalcev pod severno steno Ojstrice našla trupli ponesrečenih alpinistov Marka Dularja in Franca Zupana. V soboto popoldne sta se odpravila iz Kamniške Bistrice na Korosico, naslednje jutro pa sta nameravala nadaljevati pot preko Ojstrice in Planjave na Kamniško sedlo ter naprej v Bivak pod Skuto. Še isto popoldne sta vstopila v severno steno Ojstrice, da

bi preplezala Herletovo smer. Zajel ju je silen vihar z gosto meglo. V nedeljo so ju pogrešili člani gorske reševalne službe Jugoslavije, ki imajo na Korosici tečaj, so popoldne pričeli iskati ponesrečena. V torek sta se jim pridružil skupini reševalcev iz Celja in Ljubljane, pa tudi Kamničani so prišli pomagat. Po vsej verjetnosti je Dularja in Zupana posnel plaz in tako sta močno poškodovana obležala pod steno.

naša kronika

V SPOMIN MLINARJEVEGA PETRA

11. aprila 1942 je bil v Dragi pri Begunjah po težkem mučenju ustreljen zaveden Slovenec, aktivist NOB od leta 1941 Peter Markovič, mlinar in brodar z Okroglega. Po petnajstih letih se ga vaščani z Okroglega, okoljani, posebno pa še aktivisti, hvaležno spominjamo. Prenekateri temna noč nam je še vedno v spominu, ko je Peter požrtvovalno prevažal preko Save partizane in orožje. Na mučenje gestapovcev v begunjskih zaporih Peter ni odgovarjal z besedami. Vrnil je udarec za udarec in zato je moral tako kmalu umreti. Dragega Petra se pogosto spominjamo in pripovedujemo otrokom ter ostalim o njegovem junstvu. Posebno še te dni, ko obiskujemo njegov grob v Dragi. Križnar.

V KRANJSKI GORI BODO PRAZNOVALI KRAJEVNI PRAZNIK

Te dni je SZDL v Kranjski gori sklicala sestanek množičnih organizacij, na katerem so sestavili program za praznovanje krajevnega praznika, ki bo 18. maja. Letos se bodo omejili na svečano akademijo in celovečerni pevski koncert pevskega zbora DPD Svoboda. Mladinska sekcija Svobode bo v tednu pred praznikom pripravila kulturno zabavno večer, prav tako pa bodo v počastitev praznika na sporedu razne športne prireditve. S.

USPELO RODITELJSKO ZBOROVANJE V KAMNIKU

V Kamniku je bilo v nedeljo roditeljsko zborovanje, ki ga je sklical šolski odbor kamniške gimnazije. V veliki dvorani kulturnega doma je bilo zbranih nad 600 staršev. Zdravnica dr. Mira Zeleznikova je govorila o ugotovitvah letošnjih zdravniških pregledov vseh dijakov. Starši so z velikim zanimanjem spremljali izčrpno poročilo o zdravstvenem stanju mladine. Ravnatelj Avguštin Lah je nato

Poljska gospodarska delegacija na Gorenjskem

V ponedeljek zjutraj je prispela na Reko delegacija poljskih gospodarstvenikov, ki so si nato ogledali Postojnsko jamo, popoldan pa prišli na razgovore v Kranj. Na Občinskem ljudskem odboru v Kranju jih je sprejel predsednik Občinskega ljudskega odbora Vinko Hafner. V razgovorih so se zanimali za delavsko samoupravljanje, odnose med krajem, občino in podjetji ter predvsem za vprašanja lahke industrije in obrtništva.

govoril o disciplinskih prestopkih dijakov ter o nekaterih tekočih zadevah, predsednik šolskega odbora Peter Klavčič pa o delu odbora. Z.

DOBER NAPREDEK

Uspeh, ki so ga ugotovili na tretji redovni konferenci nižje gimnazije v Kranjski gori, je pokazal, da so dijaki v marsičem napredovali. Izdelalo je namreč 53% dijakov, medtem ko jih ima 16% po eno nezadostno oceno. Kaže, da bo uspeh ob koncu šolskega leta razmeroma dober, zlasti še, če bodo slabšim učencem pri delu pomagali vzgojitelji. S.

V PREDOSLJAH BODO USTANOVILI ŽENSKO DRUŠTVO

Zene iz Predoselj bodo v kratkem ustanovile svoje društvo. Že večkrat so izrazile željo, da bi se zbrale in od časa do časa pomenile o problemih, ki jih tarejo, saj bi jih s skupnimi močmi najlažje reševale. Čr.

SLABA UDELEŽBA NA OBČNEM ZBORU RK

V sredo zvečer je imela krajevna organizacija Rdečega križa v Predosljah redni letni občni zbor, na katerem je bila udeležba zelo slaba. Delo organizacije je bilo v preteklem letu plodno. Pred dnevi je bil zaključni 3-mesečni zdravstveni tečaj, ki so ga obiskovala mlada dekleta. Organizacija je sodelovala pri vseh akcijah Rdečega križa in pomagala pri urejanju kanalizacije na vasi. Stvelilo krvodajalcev so sklenili v tekočem letu še povečati. Čr.

OBČNI ZBOR RK V KRANJSKI GORI

V torek, 2. aprila je bil v prostorih osnovne šole v Kranjski gori občni zbor RK, ki se ga je od 464 članov udeležilo le 56. Po uvodnem predavanju dr. Vidalija o nastanku in pomenu organizacije RK so odborniki poročali o delu krajevne organizacije v preteklem letu. Zlasti je navzoče zanimalo poročilo o delu šolske mlečne kuhinje. Sprejeti so bili nekateri koristni sklepi in izvoljen nov odbor. S.

KAJ SODIMO O...

POUKU MORALNE VZGOJE

Oče treh šoloobveznih otrok: »Za osnovne šole in nižje razrede gimnazij je pouk moralne vzgoje prav gotovo potreben. Tu mislim predvsem na lepo vedenje. Prepričan sem, da bi se dalo otroke marsikaj naučiti, če bi jim učitelji praktično pokazali (z vajami) kako se pozdravi, kako se je treba vesti v sloščičarni, v kinu, pri mizi itd. To naj bi bila formalna stran pouka, medtem ko bi vsebinsko lahko izpopolnili ure moralne vzgoje s plastičnim pripovedovanjem dogodkov iz NOB, da bi otroci resnično doživeli veličino partizanskega boja, spoznali pomen tovarištva itd. Tudi oddaje »Se pomnite, tovariši, kd se zdaj v radiu ob nedeljah, bi bilo dobro preložiti na delovnik in jih vključiti v pouk moralne vzgoje. Vzgojo pionirjev bi lahko prevzeli tudi starejšinski sveti. Člani le-teh bi se v posameznih odredih lahko o marsičem pomenili z otroci, ki bi prav gotovo najbolj kritično ocenili vedenje svojih tovarišev.«

Prosvedni delavec: »Težko je soditi o potrebnosti, a še težje o nepotrebnosti učnega predmeta, družbeno - moralne vzgoje v šolah. Nekaj pa je jasno: učni predmet družbeno - moralne vzgoje ni

doslej povsem zadostil namenu, ki mu ga pripisujemo. Je že težko, da otroka seznanja predvsem s splošnimi osnovami etičnih načel dostikrat zelo abstraktno in moralizirajoče. Družbena morala, mišljenja s stališča družbeno - politične aktualnosti, to je socialistična morala, pa pri vsem tem čestokrat obvisi v zraku. Namen, vzgojiti otroka v člana družbe v socialističnem smislu, je prvoten in neizpremenljiv, oblike pa, ki vodijo k temu, so stvar iskanja in prizadevnosti vseh vzgojiteljev. Končno besedo k temu bo vsekakor morala izreči reformirana šola.«

Članica šolskega odbora: »Ure moralne vzgoje marsikdaj niso izpolnjene s tisto vsebino, ob kateri bi se učenec rez vzgajal v pravem socialističnem duhu. Zdi se mi, da si učitelji in profesorji še vedno niso na jasnem, na kakšen način naj bi otrokom posredovali snov s tega področja. Prav iz omenjenih vzrokov jim služijo te ure večkrat za to, da nadomestijo ostale predmete, za katere jim sicer zmanjka časa. Moralno vzgojo bi po mojem mišljenju vsak profesor moral vključiti v svoj učni predmet. Brez tega ne bo uspehov. J. O.

»MEGLENI PRAH«

ZARADI JESENIŠKEGA PRAHU IN DIMA

O zadnjem ozračju na Jesenicah, katero povzročajo dimniki jeseški železarne, je bilo zadnje precej govora. Nekateri trdijo, da so bila nekatera poročila v tisku objektivna, druga zopet neobjektivna. Kje je resnica, bo bržkone težko ugotoviti. Verjetno pa bo nekje na sredi.

Dejstvo je namreč, da je ozračje na Jesenicah v taki meri zasičeno z dimom in prahom, ki ga izpuštevajo številni dimniki železarne, da je doseglo strupeno stopnjo in torej škoduje vsem živim bitjem: ljudem in rastlinam. Tega prav gotovo ne smemo zanikati.

Prah okoli jeseškega dima in prahu pa so dvignili v zadnjem času tudi odnosi med Železarno in Občinskimi ljudskimi odbori na Jesenicah, katere lahko ocenjujemo za vse prej kot pozitivne in za rešitev tega perečega problema koristne.

Kaj je pravzaprav dvignilo prah?

Ze 15. februarja 1956 je občinski ljudski odbor na Jesenicah imenoval posebno komisijo za proučitev škodljivosti tovarniških plinov Železarne. V komisijo so bili imenovani zastopniki Občinskega ljudskega odbora ter Železarne, strokovnjaki s področja kmetijstva, gozdarstva, gradbeništva in zdravstva.

Komisija je ugotovila, da se iz dimnikov širi v ozračje predvsem plinaste in trdne odpadne snovi. Te nastajajo pri žgorevanju premoga in drugih goriv. Ugotovljeno je namreč, da že najmanjše količine SO₂ v zraku škoduje rastlinam in seveda tudi ljudem. Tovarniški prah je že sam na sebi škodljiv in vpliva na zdravje ljudi. Indirektno je ta prah škodljiv predvsem zaradi tega, ker povzroča meglo in zavira ultravioletem žarkom delovanje, direktno pa vpliva na človeški organizem mehanično, kemično in biološko. Posledice so okvare, poškodbe in vnetja sluznic in kože, zlasti obolenja dihalnih ter tudi prebavnih organov.

Na Jesenicah je ozračje že doseglo strupeno stopnjo.

To so strokovne ugotovitve komisije, podkrepljene z vrsto podatkov in številke. Te številke in podatki so bili nato tudi posredovani javnosti, ki je bila na ta način seznanjena s tem problemom.

V glasilu Železarne Jesenice »Železar« št. 2/57 pa je objavil ing. Milan Marolt nekak odgovor na vse dosedanje pisanje časnikov o tem problemu. Zlasti velja ta njegov odgovor članku, ki je bil objavljen v »Ljudski pravici« dne 4. februarja 1957 pod naslovom »Za čisto ozračje«.

V svojem članku »Dim, prah in boj za čisto ozračje na Jesenicah« predvsem spodtija trditve pisca članka v »Ljudski pravici« glede množine strupenega prahu in dima, ki je v jeseškem ozračju. Nadalje navaja, da so številke popolnoma neutemeljene in na vsak način previsoke (čeprav so celotno analizo napravili strokovnjaki Centralnega hidrološkega zavoda iz Ljubljane! — op. ured.)

ter da bi stroški za čistilne naprave, ki bi jih morala Železarna v ta namen nabaviti iz inozemstva, znašali pol milijona nem. mark.

V nadaljevanju svojega članka navaja ing. M. M. še tole: »Pa še nekaj. Prah bo izginil — plini pa bodo kljub čistilnim napravam ostali. Mogoče nekatera čišnja ali zelenjava ne bo prenesla vpliva teh škodljivih plinov. Mogoče bodo morali posekati še katero smreko. Zavedati pa se moramo, da daje Železarna delo in kruh desetstotim ljudi na Jesenicah in bližnji okolici, skupnosti pa letno milijarde dohodka. Da, tu menda ne bo težka odločitev. Namesto, da nekateri tarnajo, naj raje pogledajo, katero rastlinstvo je odpornejše, kako bodo čimprej preselili šolo iz najožjega območja podjetja, kako bodo nudili delovnemu človeku in njegovi družini, da se izogne neposredni okolici tovarne izven delovnega časa... Saj železarna ni podjetje, ki dela za interes posameznikov. Ničče iz vodstva podjetja nima namena kogarkoli varati z napačnimi podatki ali jih morda prikrivati. Ali je mogoče, da se ločijo na Jesenicah interesi Železarne in MLO? Ničče ne bo kriviziral in negodoval, če bo vsak problem, ki nastaja, pravilno obrazložen in dokumentiran. Toda treba se je posluževati resničnih podatkov in prave poti ter pravilno preценiti položaj in dane možnosti za reševanje problemov, ki so skupna skrb.«

Za kaj torej gre?

Nanizali smo torej navedbe »obeh plat« (o katerih prav sedaj na Jesenicah mnogo govorijo) okoli problema jeseškega strupenega ozračja.

Ne bi se spuščali v razpravo o tem, ali je v ozračju pet ali morda deset ton strupenega plina več ali manj. Poudarili bi le nekatere nepravilnosti, ki nastajajo ob tem problemu v odnosih med Železarno in Občinskim ljudskim odborom.

Ce prideš na občino, ti bodo dejali: »Ob-

činski ljudski odbor se čuti odgovornega za zdravje svojih občanov, ki pa so pretežni del zaposleni tudi v Železarni. Zatorej so naši ukrepi povsem upravičeni in nočemo, da bi nam kdorkoli pozneje očital, da se za zdravje občanov nismo zavzeli. Čudi nas, da v Železarni ne kažejo toliko razumevanja za zgraditev čistilnih naprav, kot bi bilo glede na stanje potrebno.«

V Železarni pa ti povedo takole: »Občinski ljudski odbor naj kar sprejema sklepe in roke, do kdaj morajo biti čistilne naprave urejene. Toda sredstev ni, vsaj v taki meri, da bi lahko nemudoma popravili stanje. Zadeva se bo že uredila.«

V teh dveh stališčih se pravzaprav zrcali nepravilen odnos Železarne: občina.

To je dokaj čudna stvar. Brez dvoma namreč ne bi smelo biti razprtij med Železarno in Občinskim ljudskim odborom, saj je samo v 45-članskem Občinskem ljudskem odboru 23 odbornikov-proizvajalcev iz Železarne. Torej imajo le-ti v Občinskem ljudskem odboru večino. Prevladujoč odstotek delavcev in uslužbencev sodeluje tudi v družbenih organih občine, mmo tega pa so štirje člani kolektiva Železarne, ki niso člani Občinskega odbora, predsedniki različnih svetov...

Vsekakor ne kaže naphovati in elektrizirati vzdušja v odnosih med železarno in občino, kar se sedaj nedvomno dogaja. Pot za rešitev tega problema, ki je brez dvoma pereč (v to nihče ne dvomi — prav tako ne ljudje na občini, kot tudi v železarni), je prav gotovo le v složenem delu in medsebojnem razumevanju, kajti ni nobenega dvoma, da tega problema, ki terja precejšnjo gmožna sredstva, ne bo mogla rešiti niti sama občina niti sama Železarna.

Stvar je torej v skupnih naporih, v delu z roko v roki ter brez kakršnihkoli očitanj na rovaš enega ali drugega...

I. AUSEC

**KRANJ ČEDALJE BOLJ
POTREBUJE UREJENO
TRŽNICO, ZA KATERO
PA ZDAJ SE NI NITI
TOČNIH NAČRTOV NITI
DOKONČNE LOKACIJE**

V bodoče: SKUPNA PRIZADEVANJA

KJER KMETIJSKE ZADRUGE NE NUDIJO AKTIVOM MLADIH ZADRUŽNIKOV ZADOSTNE POMOČI, LE-TI ŠE ŽIVOTARIJO

Aktivni mladih zadrugičnikov, ki jih je do sedaj na Gorenjskem 41, so bolj ali manj z delom upravičili svojo ustanovitve. Le-pa uspehe so dosegli predvsem tam, kjer so dobili zadostno pomoč od kmetijskih zadrug. Če-stoletar pa so aktivni reševali svoje naloge brez trdnjše povezave s kmetijskimi zadrugami. Zadruga se ponekod sploh niso zanimale za njihovo delo, niso se trudile, da bi vključile in zainteresirale mlade ljudi, da bi skupno reševali gospodarske probleme na vasi. Tako je včasih prišlo do tega, da je marsikatero delo aktivov mladih zadrugičnikov propadlo, ker mladi člani sami niso dovolj dozoreli, da bi popolnoma samostojno, brez pomoči zadrug, z uspehom zaključili delo. Kmetijske zadruga — ponekod niso hotele vključevati v svoje upravne odbore mladih ljudi in jih niso zainteresirale, da bi si s skupnimi močmi prizadevali povečati kmetijsko proizvodnjo. Vendar se je pokazalo, da očitano, da mladina sploh ni zmožna sodelovati pri upravljanju v kmetijskstvu in da se ne razume na delo kmetijskih zadrug, niso bila vedno opravljena. Na anketi, ki so jo razpisali na 5-dnevnem seminarju predsednikov osnovnih organizacij LMS in predsednikov aktivov mladih zadrugičnikov v Poljčah, so na vprašanja — kaj misliš o delu svoje zadruga — nekateri tako-je odgovorili:

Ključil. Zakaj, ne vem. Mislim, da ni naredil pravilno. Nepravilno se mi tudi zdi, da mladine ne vključujejo v odseke kmetijskih zadrug.

— V zadrugi se premalo zani-majo za nas, mlade zadrugičnike. Kader sicerhimo sestaneke, v včasih zgodi, da najdemo prostore zaidenjene in moramo oditi domov.

— V zadnjem času je naša zadruga znatno napredovala kljub velikim nasprotovanjem nekaterih odbornikov, ki jim nov način obdelave zemlje ne gre v račun. Ko smo vključili v UO več mladih ljudi, je delo lažje in sistematičnejše, seveda še vedno ni najboljše.

— Predloge mladih so člani odbora največkrat odbili, vendar sem prepričan, da bomo te težave premostili in našli skupno pot do cilja itd.

Precej je bilo tudi takih članov, ki so odgovorili, da jim zadruga nudi vsjo pomoč. Pri nekaterih pa se je pokazalo, da se sploh niso trudili, da bi z delom dokazali, da so pripravljeni zasledovati in pomagati pri razvoju kmetijstva na vasi in so zato odgovorili, da sploh ne vedo, kako dela zadruga v njihovi vasi. Tako nezanimanje meče slabo luč nanje, hkrati pa tudi na aktivne mladih zadrugičnikov in kmetijsko zadruga, ki ji ni uspelo zainteresirati jih za delo.

Namen aktivov mladih zadrugičnikov je predvsem, da se v njih vzgajajo mladi ljudje, ki bodo znali smotno gospodariti, ki

bodo s svojim znanjem zboljšali hektarske donose in se trudili za povečanje kmetijske proizvodnje z uporabljanjem sodobnejših načinov obdelave zemlje, ki si bodo prizadevali za napredek zadrugičnega gospodarjenja na vasi. Člani AMZ so bolj ali manj razumeli naloge, ki so pred njimi. Da bi se seznanili z naprednim gospodarjenjem, so naredili lani 150 poskusov analize sestava zemlje, 100 gnojilnih poskusov in poskusov zatiranja plevela, imeli so tudi praktične vaje, kjer so se seznanjali z vrstami trav, boleznimi krompirja, selekcijsko službo, obrezovanjem sadnega drevja, urejevanjem hlevov, gnojšč itd.

Ponekod pa so z namenom, da bi izpopolnili splošno in strokovno znanje mladih članov, organizirali razna predavanja, tečaje in seminarje za člane aktivov. Po nekaterih krajih Gorenjske pa so lani začeli ustanovljati kmetijsko-gospodarske šole. Sprva je bilo za šole večje zanimanje kot kasneje. Zato so se ponekod zaključile z nič kaj zadovoljivim uspehom. V nekaterih krajih so morali zaradi nezanimanja predavanja predčasno zaključiti, drugod pa je pokazala delavska mladina več zanimanja za te šole kot vaška. Vse to kaže, da bo treba v bodoče bolj paziti, kako bo sestavljen program, da bo le-ta prilagojen posebnostim posameznih krajev, hkrati pa bo treba tudi bolj paziti pri izbiri predavateljskega kadra.

Tudi seminarji in tečaji, čeprav so na njih nekateri mnogo pridobili, niso popolnoma uspešni. Take seminarje bi morali obiskovati ljudje, od katerih lahko pričakujemo, da bodo svoje pridobljeno znanje posredovali tudi drugim in koristili s tem celotni družbi. Pomanjkljivosti so bile tudi zaradi nizke osnovne izobrazbe nekaterih posameznikov, zato so se na seminarjih nekateri dolgočasili, ker so stvari že poznali ali pa zato, ker zaradi nezadostne izobrazbe niso mogli slediti predavanjem. Na 5-dnevnem seminarju v Poljčah je bilo n. pr. od 57 udeležencev 11 takih, ki so dokončali samo 4 razrede osnovne šole oziroma 18 udeležencev z nepopolno osemletno šolo, 12 z vajensko šolo, 14 z dokončano nižjo gimnazijo in 2 osemletko, kljub temu, da so aktivni mladih zadrugičnikov oziroma kmetijske zadruga in mladinske organizatorje poslali na seminar verjetno svoje najboljše člane.

Vse dosedanje delo aktivov mladih zadrugičnikov je bilo bolj ali manj prehodna oblika dela aktivov, ki so jo nekateri aktivisti že preživeli. V bodoče bodo morali svoje delo razširiti in delati, da se uresniči skupni napor za razvoj gospodarstva na vasi. Skupaj s kmetijskimi zadrugami bodo morali skrbeti za večjo proizvodnjo, za razširitev semenske službe, pravilno gnojenje, urejevanje vasi, hkrati pa naj bodo nositelji vsega družbenega in naprednega življenja na vasi.

Lj.

GLAS GORENJSKE

DELO OBLO TRŽIČ V LANSKEM LETU NA SITU IN REŠETU

Na seji ObLO Tržič je pretekli petek predsednik občine Lovro Cerar obširno in izčrpno poročal o delu ljudskega odbora, svetov in njegovih organov ter o izpolnitvi družbenega plana ter proračuna za lansko leto.

Iz poročila posnemamo najbolj zanimive ugotovitve. Lani je ObLO izdal 26 odlokov, obravnaval 151 raznih predlogov, od teh 83 gospodarskega značaja. Sveti so lani imeli v celoti 95 sej, na katerih je sodelovalo nad 1000 občanov. V občinskih uradih se je lani zglasilo skoraj 29000 državljanov. Tržiški ljudski odbor štipirja osem zdravnikov, zobozdravnikov, medicinskih sester, sanitarnih tehnikov in instrumentark. 20 dijakom je ljudski odbor lani dal 1.500.000 din štipendij. Društvom je občina dala več kot 2 milijona din podpor. Splošna, zobna, otroška ambulanta in posvetovalnice so lani opravile skoraj 56.000 pregledov, lekarna je izgotovila skoraj 72.000 receptov, reševalna postaja je prepeljala 1000 bolnikov in 4250-krat vozila zdravnike na hišne obiske bolnikom.

Stanovanjska stiska je v Tržiču slej ko prej velika, saj je še vedno 475 neresenih prošenj za dodelitev stanovanja, nekatere stare celo po več let. Hiše, vključene v stanovanjsko skupnost, z najemninami ne dajejo dovolj sredstev, da bi se lahko vzdrževale. Skrajno težko je tudi stanje nekaterih šol v občini, kjer so prostori vse prej kot primerni za pouk.

Četudi je bil družbeni plan lani sprejet šele sredi leta in so mnogi dohodki začeli dotekati šele v drugi polovici leta, je bil družbeni plan občine Tržič lani zadovoljivo izpolnjen. Realizacija po vrednosti je bila v gospodarskih organizacijah dosežena z več kot 102% (8 milijard 700 milijonov din). Državni prometni davek je bil ostvarjen v višini nad 2 milijardi ali 107%, plač so podjetja ostvarila v višini 101%, dobička pa so državne gospodarske organizacije dosegle malo manj kot 1 milijardo 200 milijonov dinarjev, torej 98% planirane zneska. Tržiška podjetja so lani dosegla količinsko proizvodnjo s 99,4%. Mnogo so izvažali v evropske in prekomorske države, toda plana izvoza kljub temu niso dosegla. Podjetja so lani izdala za investicije iz svojih skladov 143 milijonov din. Tržiško prebivalstvo je imelo v minulem letu 815 milijonov dohodkov od plač, pokojnin in odkupov. Od dohodkov so Tržičani lani potrošili 64% za hrano in gospodinjstvo potrebščine, 9% so dali za oblake in obutev, 8% za alkoholne pijače (!) in 4% za tobak, 3% so izdali za kurjavo, 1% za kulturne potrebe, 1% za prihranke, za stanovanja 2,7%.

Občina je imela lani malo manj kot 60 milijonov dohodkov v občinski investicijski sklad, ki ga je razdelila kot kredite gospodarskim organizacijam. Stanovanjski sklad občine pa je imel lani 69 milijonov dohodkov in so iz njega dobili kredite: občinski ljudski odbor 76%, gospodarske organizacije 9%, zasebniki pa 15%.

Ljudski odbor je v preteklem letu gradil trgovsko stanovanjsko hišo in dva stanovanjska četvorčka, adaptiral neizkoriščene prostore v stanovanja, opravil velika melioracijska dela na planinah, ki so v oskrbi ObLO, elektrificiral premostje Bistrico, zgradil vodovod za vasi Hudo in Brezje ter preložil cesto proti Slapu. J. V.

ENA SAMA VEČJA ALI VEČ MANJŠIH

KLAVNIC NA GORENJSKEM?

Klavnice v industrijskih središčih na Gorenjskem (Jesenice, Radovljica, Kranj, Tržič) ne ustrezajo več glede na zmogljivost in sanitarne zahteve. Potrebne so torej nove klavnice.

Ob tem pa nekateri postavljajo vprašanje, ki ga je vredno proučiti: ali naj vsaka občina sama s težavo zbira sredstva, da bi za silo rešila ta problem ali pa bi bilo bolj smotno ta sredstva združiti in zgraditi v kraju, kjer bi glede na prometne in druge pogoje to najbolj ustrezalo vsem zainteresiranim občinam, veliko, moderno in industrijsko klavnico, ki bi zalagala z mesom in mesnimi izdelki vso ali vsaj velik del Gorenjske. Predlog, naj bi združeno gradili eno samo klavnico za Gorenjsko, ima znatne prednosti, a tudi nekaj senčnih plet. Zato bi ga bilo treba temeljito pretehtati, hkrati pa bi bilo pri tem seveda potrebno soglasje prizadetih občin.

Podobno kot za klavnice velja morda tudi za gradnjo večjih trgovskih središč in drugih objektov.

beležka

O VRTNARSTVU IN VRTIČKARIJI

V industrijskih središčih Gorenjske (Kranj, Jesenice, Tržič) je čutili pomanjkljivo prekrbo prebivalstva z zelenjavo in drugimi podobnimi kmetijskimi pridelki. Vrtinarstvo tako rekoč, v pravem pomenu besede, niti ni razvito, čeprav ima vse pogoje za to.

Dosedaj je v kranjskem okraju le 15 ha zemlje, na kateri pridelujejo zelenjavo za široko potrošnjo. To zemljo obdeluje Mestna vrtnarija v Kranju (3 ha), v Zabnici (3 ha), na Bledu (1 ha), na Sirmolu (2 ha) ter pri nekaterih zasebnikih (4 ha).

Potrebo po intenzivnejšem pridelovanju zelenjave je uvidel tudi pododbor za vrtinarstvo pri Okrajni zadrugi zvez, ki je sprejel sklep, da se osnuje osrednja vrtnarija v Zabnici, ki je doslej dosegla že tepe uspehe, a je še vedno premajhna. Te vrtnarije bi bilo treba postopoma izpopolniti. V bližnji prihodnosti naj bi obsegala 5 ha zemlje ter okoli 1000 vrtnarskih oken z rastlinjakom.

Začetek je torej tu. Prav bi bilo, da bi to podbudo tudi čimprej uresničili. I. A.

Gorenjski obveščevalci

Gorenjske bodice

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklje 20 din, izgubljen 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA ŠTEVILKA NAROČNIŠKO - OGLASNEGA ODDELKA JE: 190.

Prodajam kravo, 8 mesecev brejvo. — Černivec Janez, Prinsko-vo 180.

Prodajam motorno kolo NSU 98 ccm. — Mravljica, Sk. Loka, Mestni trg 3.

Ugodno prodajam furnirano spalnico — orehov floder in kuhinjsko pohištvo. Zamenjam tudi za les. Ponudbe oddati v ogl. oddelku pod »spalnica in kuhinja«.

Prodajam čevljarški ročni stroj za šivanje podplatov »Frobana«. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam nov enovprežni voz nosilnosti do 2000 kg. — Podbrezje 63, Duplje, pri Boltu.

Prodajam dobro ohranjeno moško kolo »Mifa«. Imam dokumente o lastništvu. — Stražišče 105, zraven doma »Partizan«.

Prodajam čevljarški stroj za presivanje. — Gradšar, Križe 12

Prodajam ženski šivalni stroj z okroglim čolničkom v dobrem stanju. Burgarič Milan, Zg. Bližnje 103.

Prodajam vzdrljiv štedilnik (desni) z bakrenim kotlom. — Skrajnc Jože, Zg. Duplje 3.

Prodajam vrtilni stroj 250 W s podstavkom, motor »Puch« 250 ccm v razdrtem stanju ter razno klemarsko in instalatersko orodje. — Stular, Otoče 1, Podnart.

Prodajam peso za krmo ali zamenjam za prašičke 20—40 kg

težke. Prodajam še mizarški skobelnik, štedilnik na žaganje in opremo za špecerijsko trgovino. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam stavbno parcelo na Kolerici in sprejemem sestanovaleke. Naslov v oglasnem oddelku.

Kupim par voz gnoja in prodam seno. — Labore 40, Kranj.

Ce si gradite hišo vam jo zasteklimo poceni in solidno. Lahko pa dobite šipe same prizrezane točno po Vaših merah. — Rudolf Hlebš, steklarstvo Kranj.

Stanovanje in hrano nudim delavki, ki bi po delovnem času pomagala na kmetiji. — Vreček Vinko, Visoko 68, Senčur.

Iščem starejšo žensko (upokojenko) osamljeno, ki bi bila pripravljena sprejeti v oskrbo 6-letnega fantka do septembra. Prednost imajo z dežele. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku.

Sprejememo dva trgovska pomočnika z daljšo prakso v trgovini z delikatesnim ali mešanim blagom. — Pogoji: kvalificiran, daljša praksa in vaje samostojnega dela. Ponudbe pošliti na upravo Glasu Gorenjske Kranj, pod geslom »samostojen«.

Iščem gospodinjstvo pomočnico. Nastop takoj. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku.

Dvosobno stanovanje z vratom v Mariboru zamenjam za slično v Kranju. Informacije dobite v oglasnem oddelku Glasu Gorenjske ali pri Novaču, Prešernova 4/II, Maribor.

Prodajam rabljen les (hlode) in zlato žensko uro. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam dobro ohranjeno motorno kolo s priklopcem. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam več 40 kg težkih prašičev. — Češnjica 16 pri Podnartu.

Prodajam kratek klavir v dobrem stanju za 15.000 dinarjev. — Notar, Huje 32/I.

Prodajam takoj vseljivo enostanovanjsko hišo na Jesenicah. Naslov v oglasnem oddelku.

Sobo opremljeno ali prazno v Kranju išče diplomirani pravnik. Ponudbe oddati pod »Konceptant«.

Prodajam enostanovanjsko hišo tik pred Kranjem. Vseljiva takoj. Naslov v oglasnem oddelku.

Stanovanje dam tistemu, ki mi posodi nekaj denarja. Naslov v oglasnem oddelku.

Iščem enosobno stanovanje ali večjo sobo za eno leto v okolici Kranja. Plačam vnaprej. Dam tudi nagrado. Naslov v oglasnem oddelku.

Iščem sobo kakršnokoli v Kranju. Plačam 1500 din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku pod »šivilja«.

Prosim najditelja naj proti nagradi vrne na postajo LM Kranj aktivko z orodjem in evidenčnimi tablicami, pozabljeno na avtobusni postaji »Iskre«, Kranj.

OBJAVE

OBJAVA

Avtopromet Kranj obvešča:
Odhodi avtobusov iz Kranja v Ljubljano:

ob delavnikih: 6.40, 9.00, 10.00 in 18.30
ob nedeljah: 6.40, 11.10 in 18.30

Odhodi avtobusov iz Ljubljane v Kranj:

ob delavnikih: 7.40, 10.30, 11.30 in 19.20
ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

Iz Ljubljane direktna povezava za Golnik:

ob delavnikih: 11.20 in 19.30
ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

KINO

KINO »STORŽIČ« KRAJN
12. in 13. aprila, angleški barvni film »ZVEZDA INDIJE«, ob 16., 18. in 20. uri.

14. aprila, ob 9.30. in 14. uri, amer. barvni film »UJETNIK DVORCA ZENDE«, ter ob 16., 18. in 20. uri angl. barvni film »ZVEZDA INDIJE« — zadnji-krat.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO
13. aprila, amer. barvni film »CLOVEK S PUŠKO« ob 20. uri.

14. aprila, amer. barvni film »UJETNIK DVORCA ZENDE«, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO »SVOBODA« STRAŽIŠČE
14. aprila, franc. film »MARGANA MOJE MLADOSTI«, ob 16. in 18. uri.

KINO NAKLO
13. aprila, amer. barvni film »UJETNIK DVORCA ZENDE«, ob 20. uri.

14. aprila, amer. barvni film »CLOVEK S PUŠKO«, ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
12. aprila, italijanski film »DEKLE IZ SAN FREDIANA«, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. aprila, jug. film »TRIGODBE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO ŽIROVNICA
13. aprila angl. film MOULIN ROUGE.

13. in 14. aprila, ameriški film »BELL JORGOVAN«.

KINO DOVJE MOJSTRANA
13. aprila, ameriški film »PLAMEN OPOLDNE«.

14. aprila angl. film MOULIN ROUGE.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA
Od 12. do 14. aprila ameriški barvni film »OGORELA DZUNGLA«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE
13. in 14. aprila franc. barvni film »IMEL SEM 7 HCERA«. V soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 16. in 20. uri.

GLEDALIŠČE
PRESEKOVNO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek 12. aprila ob 16. in 20. uri — gostovanje v zdravilišču Golnik — Ronald D. Delderfield »VISOK JE ZID«.

Sobota 13. aprila ob 20. uri izven — gostovanje v Kropi — Alojz Remec »MAGDA«.

Nedelja 14. aprila ob 16. uri popoldne in ob 20. uri zvečer — izven — gostovanje v Železnikih — Alojz Remec »MAGDA«.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Nedelja 14. aprila ob 14.30. uri G. E. Lessing »EMILIA GALLOTTI«. Tragedija v 5 dejanjih.

GLEDALIŠČE KUD »TONE ŠIFRER« ŠKOFJA LOKA
V petek in soboto 12. in 13. aprila ob 20. uri.

● Mejdun, danes se mi bo pa še zanohtalo od slabe volje. Pravzaprav sam ne vem, čemu sem slabe volje. Morda sem pa žalosten? Pa boste rekli: »Lejte si ga no cigana bodičarskega, kako hinavsko zavija oči, zraven pa govori, češ da je žalosten. Smešno! Kako more sploh imeti v svoji kosmeti duši še kaj prostora za podobna čustva.«

Pa je ie tako kakor, pravim. Slabe volje in žalosten sem — pa amen! Zakaj, pravzaprav ne vem, vem pa to, da vas vse skupaj prav malo briga. Veste, malo prej mi je nekdo dejal: »Slišiš strigalica, če živetj ne moreš, se pa ubij. Kar samomor naredi, pa bo. Ustrelj se!«

Malce debelo sem požrl, zraven sem pa pomislil, da naposled to je ni tako slaba ideja. Hm, saj bi se že zdavnaj ustrelil, pa... Vse bi še bilo, samo tistega se bojim, ko tako poži; razen tega imam pa sakramensko slabe živce in takšnega ropota sploh ne prenesem. Veste, še zadnjič, ko je nekdo napisal škricel in ga ob diani raztreščil, me je doletela ta čast, da sem tri dni prej preoblekel spodnje hlače.

Naj bo tako ali drugače, zdaj se mi, da je mojemu slabemu razpoloženju krivo slabo aprilsko vreme.

● Ko sem zadnjič prišvedral na Jesenice, sem zagledal nekaj, kar me je strahansko razveselilo. Razveselilo toliko bolj, ker sem dobil dovolj tehten dokaz, da je začel ObLo Jesenice prav po skopuškega štediti. Na poslopju ljudskega odbora se košati lepa napisna tabla ObLo Jesenice, na vhodnih vratih pa utegnese naleteti na drugačen naslov. Vse kaže, da za temi vrati uradujejo še vedno pod ojomom in pritiskom starih tradicij; tam je namreč napisano: LOMO Jesenice, uradne ure za stranke itd. Vidite, prav pri takšnih malenkostih je treba štediti. Kaj niso imeli že dovolj stroškov s prvo tablo in pra-

vlnim nazivom, čemu bi torej še z drugim napisom zapravljali denar. Ko sem kasneje o stvari razmišljal, se mi je pa zdelo, da nekoliko več doslednosti morda le ne bi škodovalo!

● No, če sem že na Jesenicah, vam bom pa še nekaj drugih grehov nabrenkal. Ob tej priložnosti sem ugotovil, da so prevozni stroški na Jesenicah astronomsko visoki. Ker vem, da mi ne boste verjeli, vam bom kaj postregel s klasičnim primerom. — V restavraciji železniške postaje na Jesenicah prodajajo pomaranče po 440 din za kilogram, medtem ko dobiš v prodajalnah pomaranče iste kvalitete po 220 din za kilogram. Kaj sledi iz tega? Samo prevoz pomaranč iz trgovine do železniške postaje podraži blago za celih 100 odstotkov. Hamlet bi dejal: »Nekaj gnilega je...« — Jaz pa se vprašam: »Kje?«

● Ob tej priliki sem se razveselil tudi dveh pijancev, ki sta kar sredi popoldneva dremala na pločniku pred železniškim poslopjem. Ta pojav pa — sodim — mimoidečih ni preveč vznemirjal. Menda so podobnih tihožitij že vajeni. Jaz sem se pa le spotalnil ob te navade, ki za oko dostojnega človeka niso preveč privlačne. — Morda bi postavili v ospredje vprašanje kulturne postrežbe? Ne bilo bi napak, če bi restavracija tukajšnje železniške postaje opremila svoje prostore z nekaj zločljivimi posteljami, na katerih bi se lahko nadelani gostje po človeško spočili. — Toliko v premislek!

● Mimogrede bi omenil, da nesejo jeseniške kure kvalitetejša jajca od kranjskih. To je razvidno iz cen. — V Kranju dobijo jajca po 12 din komad, medtem ko veljajo na Jesenicah 18 din. Eno teh jeseniških jajc sem si tudi sam ogledal, žal, nisem opazil nobene posebnosti. Velikost je ista, oblika je ista, le tega ne vem, če niso mor-

da že osoljena. Cena je precej slana.

● Prebivalci v Virmašah pri Škofji Loki so mi pa zares všeč. Prav poseben smisel imajo za čuvanje zgodovinskih in kulturnih spomenikov. Na nekem gospodarskem poslopu ob cesti sem odkril sten-čas iz leta 1945. Plakati, s katerimi se ponaša tista tabla, so pa že mlajšega datuma. Izvirajo namreč iz leta 1947, kar pomeni, da se že deset let ni nihče vžikal v notranje razmere te oglasne deske. Pa še ena posebnost je, ki daje temu stencasu prav prikupno lice. Okrog te deske so nalepljeni lepki še iz časa ranjke Jugoslavije.

● No, ker že onegavim okrog oglasnih desk, bom pa dregnil še v oglasno omarico na levi strani vhoda na OLO Kranj. Tudi tista pisanja se ponašajo z lepo starostjo in čudno se mi zdaj, da niso še dobila brade. Pa tudi strelci, ki imajo v zakupu oglasno omarico na desni strani vhoda, niso dosti boljši. Datumi na okroglih tabli govore, da že leto dni ni nihče od prizadetih pogledal na to oglasno desko. Morda delam s temi občki krivico? Če je njihova športna dejavnost teko razgibana, da zavoljo skopo odmerjenega časa ne utegnejo izmenjati ali pa vsaj izprazniti omarice, tedaj prosim, da mi oprostite.

● Za zaključek bom pa še posvetil blejskim kolesarjem. Posvetil prav zato, ker sami na nočnih vožnjah premalo svetijo. Ko sem jaz zadnjič zvečer mahal od »Loyca« proti »Park hotelu«, sem doživel čedno bežno srečanje s kolesarjem, ki je bil tako zatemnjen, da sem ga občutil šele takrat, ko je treščil vame. Če je dedec me bi takoj jadrno pobrisal, bi mu najbrž od same jeze pregriznil gumo. — Prav bi bilo, če bi tamkajšnja prometna milica posvetila več pozornosti tem nočnim popotnikom!

Vas pozdravlja
Vaš Bodičar

TRZNI PREGLED
V nedeljo 14. aprila ob 16. in 20.30. uri.

Franc Schubert »PRI TREH MLADENKAH«. Opereta v 3 dejanjih. — Režija: Krek, scenograf: Saša Kump, dirigent: Edi Lipovšek-Janko.

KINO RADOVLJICA
Od 12. do 14. aprila, sovjetski barvni film »OTHELLO«, v glavni vlogi: S. Bondarčuk, I. Skopceva. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30., 17.30. in 20. uri.

KINO BLED
12. aprila, bolgarski film »PODIGOM«.

13. in 14. aprila, ameriški barvni kavbojski film »DOLINA MASCEVANJA«.

KINO LJUBNO
13. in 14. aprila, ameriški film »Z VRACOM SO TRIJE«. V soboto ob 19.30. uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA
Od 12. do 14. aprila ameriški barvni film »OGORELA DZUNGLA«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE
13. in 14. aprila franc. barvni film »IMEL SEM 7 HCERA«. V soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 16. in 20. uri.

GLEDALIŠČE
PRESEKOVNO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek 12. aprila ob 16. in 20. uri — gostovanje v zdravilišču Golnik — Ronald D. Delderfield »VISOK JE ZID«.

Sobota 13. aprila ob 20. uri izven — gostovanje v Kropi — Alojz Remec »MAGDA«.

Nedelja 14. aprila ob 16. uri popoldne in ob 20. uri zvečer — izven — gostovanje v Železnikih — Alojz Remec »MAGDA«.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Nedelja 14. aprila ob 14.30. uri G. E. Lessing »EMILIA GALLOTTI«. Tragedija v 5 dejanjih.

GLEDALIŠČE KUD »TONE ŠIFRER« ŠKOFJA LOKA
V petek in soboto 12. in 13. aprila ob 20. uri.

V sredo, 10. aprila je bilo na loškem trgu kar precej izbire. Jajca so bila po 13 in 14 dinarjev, torej ceneje kot v Kranju. Jabolka pa po 40 din kg. Tudi solate je bilo precej nasproda. Merica regrata je stala 20 din, merica radica in motovilca pa 25 din. Kisla repa se je pocenila na 20 din, cena kislemu zelju pa je bila 50 din za kg. Ostale cene: čebula 100 din za kg, česen 12 din glavica, surovo maslo 440 dinarjev kg, fižol 60 din liter, por 7 do 10 din komad, črna redkev 5 din komad, korenje 5 do 10 din komad, peteršilj 10 din šopek, smetana 150 din liter, sirček 12 din komad in čebulček 200 in 250 din liter.

V KRANJU
V ponedeljek so bile cene na različnih stojnicah kranjskega živilskega trga že precej različne, le jajca so bila povsod po 15 din komad. Ostale cene: surovo maslo 100 in 120 din četrtinski zavitek, kaša 60, 70 in 80 dinarjev liter, fižol 55 in 60 din liter, kisla repa 25 din kg, kislo zelje 50 din kg, jabolka 50 in 55 dinarjev kilogram, špinaca 25 dinarjev merica, motovilec 25 dinarjev merica, regrat 20 din merica, solata v glavicah 80 din kilogram, peteršilj 10 din šopek, por 20 din šopek, sadike kolerabe 15 din zavitek, sadike solate 15 din zavitek.

Dopisujte
v »Glas Gorenjske«

Redna letna registracija motornih vozil v okraju Kranj

Lastnike motornih vozil obveščamo, da bomo pričeli z redno letno registracijo 15. aprila 1957. Tehnični pregledi bodo dnevni in nočni. Za katera vozila bodo tudi nočni pregledi, bo določila komisija pri dnevnem pregledu. Lastniki in upravitelji vozil se morajo brezpogojno držati razporeda pregledov. Lastniki, ki vozil za leto 1957 ne bodo registrirali, morajo vrniti evidenčne tablice ob istem času, ki je določen za tehnične preglede.

Tovorne avtomobile in priklopnike, ki še nimajo ugotovljene lastne teže, je treba pred registracijo stehitati in predložiti izkaz o teži.

Razpored pregledov motornih vozil (osebni, tovorni, avtobusi, specialna vozila, priklopniki, motorna kolesa, traktorji) je tale:

- 15. in 16. aprila: na Jesenicah za območje občine Jesenice;
- 17. in 18. aprila: v Radovljici za območje občine Bled in Bohinj;
- 19. in 20. aprila: v Trzinu za območje občine Trzin;
- 22. in 23. aprila: v Škofji Loki za območje občine Škofja Loka, Ziri, Železniki in Gorenja vas;
- 24., 25. in 26. apr.: v Kranju za območje občine Kranj in Cerklje za osebne avtomobile;
- 27., 29. in 30. apr.: v Kranju za območje občine Kranj in Cerklje za motorna kolesa;
- 3. in 4. maja: v Kranju za območje občine Kranj in Cerklje za tovorne avtomobile;
- 6., 7. in 8. maja: v Kranju — za vsa motorna vozila — zamudnike.

Lastniki ali pa vozniki naj za pregled očistijo in namažejo vozila, pregledajo evidenčne tablice, da niso poškodovane, če so, jih morajo popraviti in prebarvati. Vozila morajo biti opremljena po predpisu, vse naprave pa morajo brezhibno delovati.

Vozilom, ki bodo po redni letni registraciji v prometu brez potrditve letne registracije, bodo na kraju samem odvzete evidenčne tablice, proti voznikom pa uveden postopek.

- Za registracijo je treba plačati takse:
- a) za vlogo 30 din, za rešitev 150 din v državnih kolekih;
 - b) za tehnični pregled 800 din v državnih kolekih;
 - c) državno in občinsko takso za cestni sklad je treba plačati pri upravi za dohodke pristojne občine, po bivališču lastnika oziroma upravitelja vozila.

Iz pisarne TNZ - OLO Kranj

BOMBAZNA PREDILNICA IN TKALNICA TRZIC sporoča

da so za leto 1957 izčrpani vsi njeni skladi, ki bi mogli priti v poštev za izdajanje podpor raznim društvom in organizacijam. Zaradi tega naj se v tem oziru nihče ne obrača na podjetje, ker se take prošnje ne bodo upoštevale, in podjetje tudi ne bo nanje odgovarjalo.

Komisija za razpis mesta direktorja podjetja „Železnina“ Kranj razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ št. 34-371/55) in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51-424/53)

MESTO DIREKTORJA PODJETJA „ŽELEZNINA“ KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. Ekonomska srednja šola z večletno komercialno prakso v železninarski ali kemični stroki.
2. Trgovski pomočnik z večletno prakso v železninarski stroki, od tega večletno prakso v vodilnem položaju.

Pravilno kolekovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosedanji zaposlitvi pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 25. aprila 1957.

OBOJE - KOMIČNO IN TRAGIČNO

Po osmi premieri v Prešernovem gledališču v Kranju
William Inge: „AVTOBUSNA POSTAJA“

Dramatik Inge je v komedijski okvir del različne bolj ali manj tragične življenjske usode. V smehu se torej skrivajo bolečine. Nekateri se teh bolečin zavedajo, a jih želijo udušiti in zakriti z vsakdanjim življenjskim hrupom, drugim pa šele slučaj razkrije tisto bolečo notranjo pretresljivost, ki je pogojena v človeškem značaju samem ali pa jo povzročajo okolica. Ni dvoma, da tudi osamljenost lahko povzroči v človeku težke premike in ga, če upoštevamo le dve možnosti, usmeri v zagrenjenost ali pa v mrzlično iskanje oporišča v sočloveku, kar pa je mnogokrat povezano z bridkimi spoznanji. Inge je v svojem delu na dokaj prijeten način združil komedijske prijeme s tragičnimi vsebinskimi toni. Takšno zlitje pa je izzvalo svojevrstno usklajenost, v kateri prevladujejo sentimentalne barve. In za čudo — te barve niso preveč osladne; izvirajo pač iz iskrene bolečine in zdravega hotelja ljudi, ki so po naravi neizumotni in v življenju kvečjemu nekoliko razočarani. Vsi ti ljudje, ki jih Inge prikazuje, kako so se slučajno sešli v avtobusni postaji, so povprečni, vsakdanji, z vsakdanjimi navadami in razvadami ter z drobnimi hotenji in željami. Bolj epično kot dramatično se odvijajo življenjske zgodbe teh po navoljuju zbranih ljudi, ki jih zblizja skupna lastnost — osamljenost. In ko se potniki razidejo, ostane avtobusna postaja zapuščena in vsak zase zopet išče topllega zatočišča in prijateljske besede. Ta idejna poanta tudi povzroči, da delo izzvini nekam simbolično. Prikazovano življenje je risano skoraj realistično in s komedijskim obelježjem. In ta realizem daje igri plastičnost in zabira tipične poteze življenja, ki je avtorju predmet obdelave — in to je tudi tista konkretna podoba, ki v svojih konturah skriva globino in pretresljivo vsebino. Če omissimo v delu nekaj značilnih »amerikanizmov«, ki so našemu življenjskemu posluhu nekoliko preveč tuji, nam ostanejo — privlačna idejnost, zanimivi komedijski prijemi, rožnato sentimentalno vzdusje in topla človečnost. Delo ima se-

veda tudi nekaj problematičnih momentov, da omenimo samo Grace in Carla ter njun zaključni pogovor. V Prešernovem gledališču je »Avtobusna postaja« realiziral Mirč Krageč. Ne da bi se oddaljaval od avtorjevga koncepta, je tej »odreki romanci« znal vdihniti živahnost, razgibanost in temperamentnost. Posrečeno je uravnovesil komedijske elemente s tragičnim ozadjem ter brez upadljivih nesoglasij prehajal iz enega v drugo. Skratka, predstava je bila ubrana na enoten ritem in melodijo. Z realistično režijo je režiser dosegel efektivnost komedijskih sestavin in obenem nevsiljivo vtkal sentimentalne poltone (glasba ga je pri tem podpirala), jih pustil, da včasih sami zavnejo in da se pri tem močneje izrazi tista skrta boleča vsebina. Neprisiljeno in organsko je tudi prepletal aktivnost posameznih oseb, osvetljeval s krepkejšimi poudarki trenutno delujoče, a ostalih ni pustil negibnih, marveč jih rahlo razgibaval in s tem ustvaril življenjsko pestrost. Ob previdnem vsklajevanju posameznosti je večje zgradil tudi celoto in dal svoji zamisli videz kompaktnosti. Režiserju ne moremo odrekati spretnosti in invencioznosti pri komponiranju predstave in pri neprisiljenem oživljanju. Brez škode bi se pa lahko ožgotali nekaterim pretiranostim v zvezi s Cherie in omilili malce banalni končni prizor Grace — Carl. Realistična scena (Snaša Kump) je ugajala in pomagala režiserju pri ustvarjanju topline. »Osamleno drevo« pa daje udarek tisti svojevrstni simboličnosti dela in priča o domisljivosti scenografa pri naglaševanju osnovne ideje. Igrači: Elma je bila A. Cigojeva. Za to vlogo bi rekli, da je igrala pisana »na kožo«. Cigojeva je brez preračunljivosti zaigrala otroško naivno in nezkušeno Elmo z marnostjo in ljubkostjo ter s preproščino, ki do gledalca ni zahtevala in ga prepričala kar tako nekako mimogrede. Grace — V. Kalanovca je bila simpatična in je s svojimi rahlimi prizvoki razočaranja ter utrujenosti lahko doprinešala k splošnemu ozračju osamljenosti. Kvarila je celo-

ten vtis morda le mestoma preveč izrazita teatraličnost. N. Bavdaževa je kot Cherie dala zelo niansirano in dograjeno igro. Tip izgubljenega dekleta je interpretirala zelo zamealjivo in skladno izražala Cherieino notranjo razglašenost, v kateri se jasno oglašajo zastarte nežnejše komponente njene osebnosti. Will — M. Cegnarja je opravičil Elmino karakteristik, da je dobričina. Službena dostojanstvenost se zdaj bolj zdaj manj krepko veže z dobrimi lastnostmi njegovega značaja. M. Cegnar je posrečeno zadel mlakavost nekam romantične šerifove figure. Ni odveč, če zapišemo, da Cegnar bolje oživlja premočrtne in notranje umirjene like, kot pa razgibane. — F. Trefalt kot dr. Lyman je neverjetno obvladujoče posredoval zahtevano neubranost svojega junaka. Podoba »spokorjenega Romea« je izzvenela v akordih bolečine. Trefaltu je uspelo prepričljivo izpovedati tragiko dr. Lymanovega zavoenega življenja, ne da bi bile pri tem zabrisane tudi komedijske karakterističnosti osebnosti. J. Kovačič je Carlov lik prešibko dojel in mu ni dal početa splošne ideje dela, katere nosilec je tudi on. Zato je značaj izdelal vse preveč površinsko, čeprav ne brez prizadevanja. Na prvi pogled nekoliko ob strani v vsej komediji stoji Virgil — J. Zupan — vendar nam njegova molčečnost in skopost v besedi veliko pove. Zupanov Virgil je kar se da naraven in subtilen v občevaranju s prijateljem in ravno tak ob igranju na kitaro ter na koncu pretresljivo osamljen. J. Pristov je kot Bo ustvaril kar se da zanimivo osebnost. Z zdravim vehementnostjo in širokimi potezami je kreiral mladega zanesenjaka, ki je prepričan, da se okoli njega vrtil ves svet. Bo J. Pristova ni grob, marveč veseljaško hrupen in vhrav ter pristno neroden, kadar je potrebno nekoliko tiše izraziti čustvo. Za igrance na splošno lahko trdimo, da je bila pri njih opazna neka sproščenost, ki pa ni vodila v nediscipliniranost in razpuščenost, ampak v svojevrstno uigranost in živahnost. G. Kocijan

filmi, ki jih gledamo

POT V HOLLYWOOD

Čeprav so tej barvni filmski komediji že ob rojstvu kumovali dramaturško šibak scenarij in vrsta drugih spodrsilajev, je gledalec jasno, da hoče zgodba povedati kaj več kot storiijo iz Hollywooda — mesta iluzij: na malce neduhovit način se hoče ponorečevati iz nezdravim razmer v ameriški filmski proizvodnji. S tem, da sta bila namen in zasnova filma vredna vse pohvale, pa še ni rečeno, da je producentom uspelo zamisel realizirati. Vse privlačnosti filma so v nekaterih, žal, redkih domislicah, v petju Doris Day in končno, tu naleti gledalec na pravcato galerijo popularnih filmskih igralcev, ki pa nastopajo le v epizodnih vlogah in igrajo sami sebi. Vsekakor zveneča imena: Dennis Morgan, Jack Carson in razen teh še Garry Cooper, Edward Robbinson, Joan Crawford, Erol Flynn, Danny Keye, Jane Wyman,

Eleonora Parker in Patricia Neal.

Kljub vsem zvencim imenom pa ostaja film slaba, komajda užitna filmska satira.

NAŠI ZVESTI PRIJATELJI

Toliko iskrenega in lepega je v Disneyevih barvnih risankah in junakah, da otrok pa tudi odrasli gledalec ne more ostati brezbrizen.

Tokratni spored je sestavljen iz serije veselih zgodbic, kjer nastopajo naši stari znanci Racman, Miška, Pluton ter drugi. Nekaterim zgodbicam bi morda očitali pregor humor, ki je našim pojmom tuji, po drugi strani pa se nam zgodbe zopet oddolže s tolikšno poetičnostjo, romantiko in iskrenostjo, da je gledalec resnično ginjen. Menda ni treba posebej poudarjati, da pomeni ime Disney jamstvo za filmsko mojstrovino. aa

Z RAZSTAVE V MESTNEM MUZEJU V KRANJU

GORENJSKA
REVILJA ZA KULTURO

IZHAJA

BESTKRAT

NA LETO

CENA ŠTEVILKE

50 DINARJEV,

LETNA NAROC.

300 DINARJEV

PRVA - DVOJNA

- ŠTEVILKA

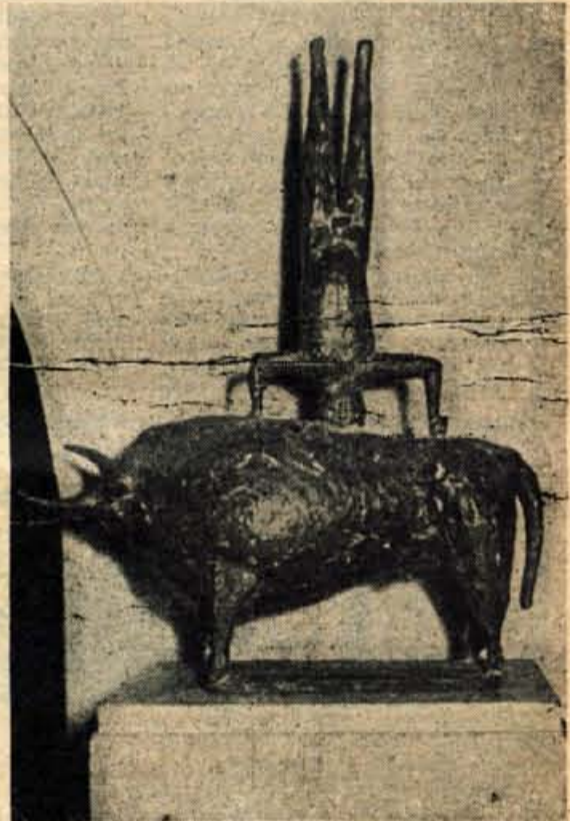
IZIDE V

KRATKEM

NA SKORAJ

190 STRANEH

Drago Tršar: mala plastika

V sredo, 10. aprila je bila v Mestnem muzeju v Kranju otvoritev razstave male plastike Draga Tršarja. Razstavljenih je 32 kosov, in sicer bron, keramika, terakota in mavec. Tršar je študiral v Ljubljani na akademiji za likovno umetnost in se prvič predstavlja ljubiteljem likovne umetnosti s samostojno razstavo, sicer pa pogosto razstavlja v inozemstvu na razstavah, ki jih prireja naša država. — Razstava bo odprta predvidoma 14 dni.

Pevski zbori in orkestri se prijavljajo za mladinski festival

Po vsej Gorenjski se mladina z velikim veseljem pripravljala na praznovanje dneva mladosti v počastitev Maršalovega rojstnega dne. Pomemben prispevek k praznovanju bodo doprinele tudi mladinske glasbene skupine, in sicer pevske zbori in instrumentalni ansambli. Nekateri izmed njih so že izvedli samostojne koncertne nastope v domačem kraju. (Pevski zbor Kranj—Primskovo in drugi.)

Za sodelovanje na festivalu so do 9. aprila poslali prijave: Pionirski pevski zbori iz osnovnih šol Primskovo, Predoslje, Strazišče in Senčur. Mladinski zbori I., II. in III. gimnazije iz Kranja, Preddvora in Radovljice. Glasbena šola iz Kranja je prijavila svoj mladinski godalni orkester, iz Trzica pa pevski zbor cicibanov, orkester in dva komorna ansambla, medtem ko se bo DPD »Svoboda« Primskovo udeležila festivala s svojim tamburaškim orkestrom.

Razen prijavljenih skupin deluje na Gorenjskem še mnogo zelo dobrih pionirskih in mladinskih pevskih zborov, ki pa bržčas zaradi organizacijskih slabosti še niso poslali svojih prijav.

Zeleti bi bilo, da na festivalu sodeluje čimveč pevskih zborov in instrumentalnih ansamblov, kajti le s tem bomo dostojno počastili Dan mladosti.

P. L.

V KRANJU BOSTA PELA SONJA HOČEVARJEVA IN MARCEL OSTROŠEVSKI

V ponedeljek, 15. aprila bo v Kranju V. in zadnji abonmajski koncert v letošnji sezoni, na katerem bosta pela pesmi in operne arije priznana pevca ljubljanske opere Sonja Hočevanjeva in Marcel Ostroševski. Pri klavirju ju bo spremljal direktor ljubljanske opere dr. Danilo Svava.

Upamo, da bodo tudi tokrat Kranjčani s polnoštevilno udeležbo na koncertu dokazali svojo visoko kulturno stopnjo in s tem izrazili potrebo po prirejanju kvalitetnih koncertov.

VELIKO ZANIMANJE ZA ŠTUDIJSKO SOLO PETJA NA JESENISKI GLASBENI ŠOLI

Z drugim polletjem letošnjega šolskega leta je bil uveden na jeseniški glasbeni šoli tudi pouk solopetja. Ker je pevška dejavnost na Jesenicah in v okolici precej razgibana, je za študij petja med mladino, pa tudi med delavci, precejšnje zanimanje. Prof. Škofova iz Ljubljane, ki poučuje solopetja, je ugotovila, da je dobila dober material, ki pa mu je potreben načrtni študij. Uvedba solopetja na jeseniški glasbeni šoli je velikega pomena za pevске zore jeseniške, javorjske, hrudičanske, žirovniške in dobravske Svobode, katerim primanjkujejo zlasti solisti. Razveseljivo je, da so prav iz teh društev poslali gojence in da ravnateljstvo šole zahteva, da mora biti vsak gojencec solopetja tudi član enega izmed pevskih zborov.

DIJAKI JESENISKE GIMNAZIJE IN JESENISKE GLASBENE ŠOLE PRIPRAVLJAJO SKUPNO PRIREDITEV

Ker razpolaga jeseniška gimnazija z dobrim pionirskim zborom, glasbena šola pa z dobrim godalnim orkestrom, ki ga tvorijo gojenci, sta se ravnateljstva obeh šol odločila za skupno prireditev, ki bo pred koncem šolskega leta. V režiji prof. Tomažiča bodo namreč nastupirali mladinski spevoigro »Kresnice«. Razen gledališkega dela pa pripravljata orkester in pevski zbor tudi samostojen koncert. Združitev mladih pevcev in glasbenikov, ki bodo priredili »Dan glasbe za mladino« je hvalevredna. To pa toliko bolj, ker se obeta dokaj kvaliteten nastop.

OBRTNIŠKI PEVSKI ZBOR IZ LJUBLJANE NI RAZOČARAN

Sobotni koncert Obrtniškega pevskega zbora iz Ljubljane v Prešernovem gledališču v Kranju sodi po svoji pomembnosti med najvidnejše kulturne dogodke preteklega tedna. To je bilo prvo srečanje kranjskih ljubiteljev zborovskega petja s tem pevskim zbo-

rom, ki je pred kratkim slavil 10-letnico obstoja. Priznati je treba, da gostje številnih poslušalcev niso razočarali niti s tenkočutno izbiro pesmi niti z disciplinirano in čustveno interpretacijo, o čemer so pričali tudi živahnih aplavzi. Zbor je vodil France Milek. S.

LEP KONCERT NA PRIMSKOVEM

Letošnja koncertna dejavnost je v Kranju zelo bogata. Toškega števila kvalitetnih koncertov in akademij kranjska kulturna kronika doslej še ni zabeležila. Vse to nedvomno močno vpliva tudi na rast kvalitete in kulturne zavesti ne samo v središču mesta, temveč prodira na vse mestne terene. Lep primer je teren Primskovo. Ta teren je v nedeljo, 7. aprila, pokazal svojo kulturno prizadevnost in dejavnost s koncertom, na katerem so razen mešanega zbora nastopili otroški, pionirski, ženski in moški pevski zbor.

Z lepo glasovno izobrazbo, čisto intonacijo in z vso sproščenostjo sta otroški, kakor pionirski pevski zbor brezhibno izvedla svoj program. Njehov pevovodja France Gruden je dokazal, kaj ta mlada grla zmorejo, saj so mladi pevci pri zelo dobro zasadeni dvorani, dobili za svoje izvajanje vse priznanje. Oba zbora sta izvajala svoj program v okviru mladinskega festivala.

Ženski pevski zbor je pod spretnim vodstvom svoje pevovodje Mandelc Julke občuteno zapel tri pesmi in za lepo izvedbo zaslužil vso pohvalo.

V zaključnem delu koncerta je nastopil novo ustanovljeni moški zbor, ki je pod vodstvom svojega dirigenta Franceta Grudna odpel šest pesmi. Pri zboru je občutili prijetno zvočnost in čisto intonacijo. Zeleti bi bilo, da bi se zbor številčno še okrepi. Sedaj šteje 18 članov.

Poleg velike aktivnosti in prizadevnosti je treba pohvaliti tudi njihovo programsko politiko. Spored so tvorila dela živečih slovenskih skladateljev. Nedeljski koncert je dokazal, da pevovodja in pevci pravilno tolmačijo sedanjost, ter da bodo brezdvomno v nadaljevanju sedanje programske in kvalitetne politike mnogo doprinešili h kulturnemu razvoju delovnega človeka. Za vse dosežke delo pa iskreno priznanje. Lj.

SNEGULJICA V KRANJU

Gostovnje Obrtniškega gledališča iz Ljubljane je prijetno razveselilo našo mladino, zlasti pa najmlajše. Le-ti se nikdar ne naveščajo pravilje, zato so napolnili dvorano Sindikalnega doma do zadnjega kotička.

Sneguljica — ta večno lepa pravljica o lepoti, dobroti in zlu, je naše malčke tako prevzela, da so živo posegali v samo dogajanje. Iz stoterih grl je donel klic: »Ne jeji!

Zastrupljeno je!« — To ni bilo več svarilo, temveč upor najmlajših proti nasilju in hudobiji. Mnogi otroci so od sočutja jokali, pa kljub temu stiskali pesti, in slabo bi se godilo hudobni kraljici, če bi jo v tem trenutku dobili v svoje neboljene ročice.

Priznam, do srca me je ganila ta otroška čustvenost in vsi odrasli smo se vpricho teh otroških src počutili tako šibke in neboljene... Odrasli smo gledali le igro, otroci pa so jo dojemali in doživljali v vsej neposrednosti.

In nauk?

Ne podcenjujmo otroških iger in mladih gledalcev! Otrokom najboljše igre, najboljše režiserje in najboljše igralce. Kdor trdi, da je umetnost le v igrah za odrasle — ta otrokove duše ne pozna.

Obrtniško gledališče je storilo prav, da je gostovalo s pravljico igro, saj v pomladnih mesecih na kranjski »živ-zav« kar preveč pozabljamo.

S. A.

»VDOVA ROŠLINKA« IN »MLADOST PRED SODIŠČEM« NA ODRU V BOHINJ. BELI

Veseloigra VDOVA ROŠLINKA ali bolje rečeno, ponesrečena ljubzenska pustolovščina priletne vdove, je preteklo soboto na Bohinjski Beli doživela svojo uprizoritev.

Ze po svojem motivu dokaj mikavno odrsko delo, je z razmeroma dobro uprizoritvijo povsem zadovoljilo občinstvo. Igra posrečeno razkritiva kmečko življenje tako, kakršno je, polno pristnosti, dobre volje ter fantovske in dekliške sproščenosti.

Zeljubljeno vdovo je igrala Metka Palčič. Mestoma se je tako vživela v svojo vlogo, da je njena interpretacija delovala tako neposredno, kakor da nastopa pred gledalci resnična zapeljivka. Medtem pa je v tretjem dejanju nekoliko popuščala, ker jo je oviral hripav glas. Navihanega in navidezno pobožnega berača je oblikoval Viktor Ravnik. Čeprav mlad, je dobro karikiriral prebrisanelega moža, »svetskega« starca Balantača, ki se svoje pobožnosti očitvidno poslužuje le, kadar gre za osebne koristi. »Zrtev« zapeljivke — Rožmanovega Janeza — pa je predstavil Zdenko Cund. — Tudi ostali igralci so dobro opravili svojo nalogo.

Predzadnja uprizoritev letošnje sezone pa je bila Tiemeyerjeva drama Mladost pred sodiščem. Uprizoritev je pokazala, da je občinstvo dostopno tudi za resnejša problematična razglabljanja na odru. Skladna igra ansambla ter aktualnost dela sta vzbudila pri igralcih nenavadno zanimanje. Da je uprizoritev uspela, gre zasluga predvsem Ludviku Knafliju, ki je bil hkrati režiser in igralec glavne vloge, v katerem sta dobila oba mladoletnika, Ana in Van Doren (Jože Zupan) močnega soigralca. Jb

HRANA IN ZOBJE RECEPTI

Letos smo proslavljali svetovni dan zdravja pod geslom »Hrana in zdravje«. V zvezi s tem sem napisal kratek sestavek o pomenu zobovja pri malih otrocih, saj še marsikateri starši menijo, da mlečno zobovje ni kaj prida vredno, ker tako ali tako izpade.

V boj proti zobni gnilobi bi morali vključiti vse noseče žene, da bodo uživale s prehrano vse snovi, ki so važne za razvoj zob in čeljusti. To so beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, kalcij in mineralne snovi.

Kalcija in fosforja imamo dovolj, če popijemo polovico ali tri četrt litra mleka dnevno. Vitamine najdemo predvsem v sveži zelenjavi, sadju, paradižniških itd. Od zelenjave ima največ vitaminov špinata, ki je posebno med nosečnostjo zelo priporočljiva. Tudi oskrba dojenčka je važna za pravilen razvoj njegovega organizma in zobovja še posebej. Tako ima materino mleko dovolj potrebnih vitaminov, kalcija in drugih snovi, pa tudi več kalorij kot kravje mleko. Tudi pozneje, ko otroku dodajamo že drugo hrano, ne pozabimo na mleko! Na pravilno rast čeljusti in zobovja pri dojenčku vpliva tudi sesanje prsi.

Ko zrastejo prvi mlečni zobje, zagotavlja zadostno uporabo mišičevja groba hrana, kot je trd črn kruh, jabolka itd., s čemer se zobje že mehanično čistijo. Mehak kruh, sladkarije in podobna hrana pospešujejo zobno gnilobo, ker se prilepijo ostanki v medzobne prostore. To povzroča razpadanje mlečnih zob. Ko ima otrok že vse mlečno zobovje, ga moramo takoj navaditi, da bo čistil zobe z zobno ščetko. Kadar opazimo na kakem zobcu okvaro, pa ga peljimo takoj k zobozdravniku, ki bo zob popravil in ga ohranil. Tako bodo tudi starši prispevali k temu, da bodo šoloobvezni otroci imeli dobro negovano in pravilno raščeno zobovje, ki je za prehrano in zdravje človeka nadvse pomembno.

dr. Josip Sanein

JEDILNIK Praška krompirjeva juha Mesne omelete, salata Čokoladne kocke

Praška krompirjeva juha:
1/2 kg krompirja, 5 dkg masti, 5 dkg moke, 1 čebula, česen, zelen peteršilj, paradižnik, 5 do 10 dkg prekajenega mesa ali pol klobase, sol, lovorjev list.

Krompir olupimo in skuhamo, kuhanega pretlačimo. Na masti zarumenimo moko, dodamo drobno sesekljano čebulo, nato še česen, zelen peteršilj in žličko paradižnikove meze. Prežganje zalijemo z mrzlo vodo in ko zavre, ga pridenemo kuhanemu in pretlačnemu krompirju. Juho začnimo s soljo, poprom in lovorjevim listom. Pridenemo kuhano sesekljano svinjino ali klobaso. Juha naj počasi vre še pol ure. Pred serviranjem lahko dodamo juhi žličko kisle smetane ali pa juho okisamo.

Mesne omelete:
1/4 kg moke, 1/2 l mleka, 2 jajci, sol, 10 dkg masti, mesni nadev.

Moko, rumenjake, mleko in malo soli dobro zvrtiljamo, da dobimo gladko omeletno testo. Primesamo trd sneg 2 beljakov. Iz tega spečemo omelete. Omelete nadevamo z mesnim nadevom, zvijemo skupaj in damo v namazan in z drobtinami potresen pekač, poljemo z mlekom (lahko dodamo raztepeno jajce) in v pečici rumeno zapečemo. Poleg serviramo razne salate.

Čokoladne kocke:
14 dkg presnega masla, 14 dkg sladkorja, 4 rumenjaki, 10 dkg orehov, 10 dkg čokolade v prahu, 7 dkg moke, sneg 4 beljakov.

Maslo, sladkor in rumenjake penasto umešamo. Pridenemo zmlete orehe, čokolado v prahu, moko in trd sneg 4 beljakov. Vse skupaj rahlo premešamo in damo v namazan pekač. Pečemo v srednje vroči pečici približno pol ure. Ohlajeno poljemo s čokoladnim oblivom.

Obliv:
3 rebrca čokolade, 3 žlice sladkorja, 2 žlice vode, 1 žlička olja.

Čokolado, sladkor in vodo skuhamo, da se zgosti. Dodamo žličko olja, zmešamo in prelajemo po ohlajenem testu. Ko se obliv strdi, razrežemo pecivo na kocke.

PRIPRAVA GOVEJE JUHE

Mesno juho odcedimo takoj, ko je kuhana. Zaradi kosti in zelenjave se hitro skisa. Juho, ki jo skuhamo za prihodnji dan, pripravimo vedno brez zelenjave in paradižnika. Zelenjavo in paradižnik pridenemo naslednji dan. Odcejeno juho pokrijemo šele, ko je popolnoma hladna.

Goveja juha ima lepo barvo in boljši okus, če kosti najprej prepražimo brez maščobe in lepo zarumenele denemo v juho.

NAGUBANO ŠPORTNO KRILO 'Z ZIVAHNEGA KARIRASTEGA BLAGA IN TEMNA JOPICA SE LEPO DOPOLNJUJETA. KOMBINACIJA JE MODERNA IN PRAKTIČNA FUDI LAHEK VOLNEN KOSTIM NA DESNI JE PRIKUPEN IN SE PRIJETNO NOSI

Pomladna razglednica

SE BO FANT RES »IZGUBIL«?

Z dvanajstim letom so Borisa sprejeli v mladinski dom. Bil je nezakonski otrok in mati je prav tedaj zaradi nepoštenosti morala v zapor. V novo okolje se je fant le s težavo vživel. Pogrešal je tisto neomejeno svobodo, ko mu je bila dovoljena vsaka, še tako neprimerna pustolovščina.

Mati že od nekdaj ni dosti skrbel za njegovo vzgojo in če je kje kaj »sunil«, je to sprejela celo z odobravanjem. Tudi njej niso bila neznana tovrstna strupota. V službi skoraj nikjer ni ostala dalj kot dva meseca. Na ta ali oni način si je vedno skušala prisvojiti stvari, ki so pripadale drugim. Temu je seveda sledil odpust. Za tako početje sta vedela oba otroka, deklica in fant, zato ni nič čudnega, če sta posnemala njen zgled. Kdo bi se učil in redno zahajal v šolo, če je bilo na potepanju tolikanj bolj zabavno!

Borisa novi tovariši v mladinskem domu niso zanimali. Zanj so bili dolgočasni, premalo prebrisan in drzni. Ko ga je prvič obiskala nekoliko mlajša sestra, je pobegnil z njo nezna-

no kam. Skupna pot ju je že takoj naslednji dan zapeljala k tatvini. Na »Odpadu« so ju odkrili. Obadva sta se znašla pred sodiščem. Mladoletnost ju je opravičevala in oddelek za socialno varstvo je napotil deklico k rejnici, Borisa pa ponovno v mladinski dom. Upravnik ga ni rad sprejel in treba je bilo precej prigovarjanja, da je smel med prejšnje tovariše.

Zdaj ima Boris šestnajst let. Oddelek za socialno varstvo pri občinskem ljudskem odboru mu je preskrbel delo v tekstilni tovarni in stanovanje v samskem domu. Ze po štirinajstih dneh so Borisa odpustili iz podjetja. Vzrok — zopet tatvina. Mesec dni je bil brez dela, zato so mu spet dali socialno podporo. Obljubil je, da se bo poboljšal, ko so mu na oddelku za socialno varstvo pomagali do druge službe.

Bo njihov trud uspel? Upajmo, da bo fant spoznal, da je zdaj tudi on dolžan nekaj dati družbi, ki je prispevala zanj vsa ta leta že težke tisočake.

-ey

1+3=4 dobro (3) odlično (5) nezadostno (1)

mlada rast

odlično (5) slabotno (4) 4+7

MLADARAST

KOMAR IN LEVJE SPANJE

Kralj živali, sloni lev, je bil strašno slabe volje. Ponoči je bil slabo spal. Kaj bi ne! Vso noč ga je vznemirjal komar in ga pikal. Saj veste kako gre ta reč. Meniš, sedaj pa bomo zadremali, a že ti pribreniš od nekdaj iz teme mala zverinica; ne vidiš je, samo jo slišiš, zzz... zzz... ti zabreniš nad glavo in potem pohlevno čuknaš, kam te bo zlomek vsekali; ali pa divje mahaš okrog sebe in to po navadi tam, kjer komarja ni.

Tako se je mučil tudi ubogi kralj živali. S slinimi šepami je mahal okrog sebe; ni pregnal komarja, nego je pregnal svoje sladko levje spanje. Komar pa, ne bodi len — cikl je vsekali v uho, — cikl je picil v nosnico in srkal rdečo kri in smešno je bilo, da mu lev ni mogel do živga.

Kralj živali je bil upravičeno

slabe volje. Rano je poklicnal svojega ministra slona.

»Poglej no, dolgorilec,« je dejal, »kaj je neki ta preklicana zverinica, ki mi ne da miru. Takoj uniči zlomka, da bom mogel spat!«

Slon je priklimal.

»Mačenkost, o kralji!« je menil, »takoj ga uničim!«

Komar je pravkar pribrenčal mimo slona, ta pa — lop! — z rilcem po njem. Pa ga ni zadeli, nego je siromak vsekali ob steno bloga, da je videl vse zvezde in ga je rilce zabolelo nič koliko. Udaril je še parkrat ter se po slonovski jezili, a zaman. Nazadnje se mu je komar nekam skrnil.

»Ubil sem ga, o kralji!« je upehan javil levu, ki je bil z uspehom zadovoljen. Pa le ni slon ubil komarja, neko je ponoči mrcina še močno živa pri-

lezla iz svojega skrivališča in si privoščila levje krvi, in jezo in žalost kralja živali.

»Star si, dolgorilec,« je ta očital svojemu ministru in poklicnal tigra. Tiger je, kakor je znano, strašno gibčen. Ni zlo-mek, da bi on ne ujel komarja.

»Takoj mi ulovi sitnega predrzneža!« je zapovedal lev in tiger se je — kot se tigru spodobi — bojevitno zapodil za komarjem. Skakal je do stropa, se vzpenjal po stenah, prevrgel vse, kar mu je prišlo pod šape, napravil škode cel kup, — a komarja le ni ujel. Spet se je ne-priklapirav skrnil, ponoči pa je srkal levjo kri, na jezo in žalost kralja živali.

»Predovji si mi, prijatelj,« je le-ta očital tigru in poklicnal orla. Žal mu je bilo, da tega ni že prej storil, kajti znano je, da je orel močno vešč letanja in kdo, če ne on, bi mogel ujeti krilatega sitneža?

Orel je ubogal ali zaman je butal s silnimi krili ob nizke stene. Enkrat se je celo zaletel levu v glavo, ki je videl tristo sonc, a komarja le ni ujel. Malopridnež se je spet pravočasno skrnil in ponoči srkal kraljevske kri.

Lev je postajal vsak dan bolj divji. V brlogu je odmevalo njegovo rjovenje in služabniki so delali neznanški hrup, ko so se podili za komarjem; kajti leva so se po vrsti udeležili še opica, kragulj, žirafa, nosorog in še drugi, a komar je kljub temu še nadalje nemoteno vznemirjal kraljevske spanje. Lev je postajal z vsakim dnem bolj siten in nestrpen ter je v jezi in razburjenju pomotoma požrl opico. Strašno, a resnično!

Pa se je nekega dne pojavil v brlogu pajek. Prignal ga je dež. Videl je razsrjenega leva in takoj zlezal pod strop.

»Se tebe je bilo treba!« je zagrmel lev. »Izgini!«

»Nikar, o kralji,« je menil pajek, »pusti me tu, mogoče pa ti jaz ukrotim komarja.«

»Ti?« se je začudil lev, »kako misliš to storiti? Ne šali se z menoj!«

»Ne šalim se,« je odgovoril pajek, »samo pusti mi nekoliko dni časa.«

»Dobro, pa poskusi še ti!« je godrnjaje privoščil lev, »zahtevam pa, da mi komarja uničiš takoj!«

Pajek ni odgovoril, nego je nemudoma pričel presti. Predel je in predel ter nspredel imenitno mrežo. Ko je bila mreža narejena, je nepremično sedel sredi nje.

»No, kaj pas odaj?« je vprašal lev.

»Nič,« je menil pajek, »potrpi nekoliko časa, pa boš videl.«

Naslednji dan je pajek še vedno nepremično čepel v svoji mreži. Lev — opikan in neprespan, — se je nestrpano zadržal nanj:

»Bo kaj ali ne? Zakaj ne loviš? Čepiš tam gori in se sploh nikamor ne ganeš!«

»Res je,« je odgovoril pajek, »ne ganem se, zato pa se s potrpljenjem mažem. Potrpi, o kralji!«

»Takoj mi ulovi komarja, sicer ti zavijem vrat!« je zarjovel lev. Ni mu zavil vratu, kajti pajek je bil visoko in v varnem kotu. Pa čeprav je bil lev še tako nestrpan in še tako grmel, je pajek nepremično ždel v mreži in molčal.

Tretji dan je bilo prav tako. Četrta nič drugače. Pajek se ni ganil iz svoje mreže, nego je samo tu pa tam odgovoril, da se s potrpljenjem maže. Lev je od neprespanosti že čisto omagal. Peti dan — glej čudo! — prebudil se je svež. Spal je vso noč, torej ga komar ni vznemirjal. Pogledal je pod strop.

V mreži je čepel pajek. Poleg njega pa je — zapleten v pajčevino — visel komar.

»Kako si ga ujel?!«

»S potrpljenjem, o kralji,« je odgovoril pajek in z zadovoljstvom izpil komarju zadnjo kapljico kraljevske krvi.

KRIŽANKA »ZAMORČEK«

Vodoravno: 1. brez nje-ga ne bi razlikovali do-bre hrane od slabe; 4. ploščinska mera; 5. vez-nik; 6. veznik; 7. jurikati na sovražnika; 13. dežela črncev; 14. samoglasnik in soglasnik.

Navpično: 2. najmanjše žilice (lasnice); 3. z njim se okoriščamo pri atom-ski energiji; 8. dva enaka samoglasnika (začetni čr-ki našega pesnika); 9. za-četni črki priimka in ime-na našega največjega pes-nika; 10. kadi se iz ognja; 11. znak za akuzativ; 12. kazalni zaimek.

Domača naloga

Na, tu imaš, ker Cenc ni hotel vzeti. Moj stric je župan. Čičarija leži v Istri. Ta riše lepo. Miha je izdelovalec metel. Ko si obuje rjavé copate, gre klepat koso. Velike grude ne smeš kopati. Zakaj se seli? Skarje ni daj, Darko! Juha je dobra. Lev stika za divjačino na skalni trdi. Našel sem gobe v košari. Boječ je kot zajec. Anka riše naš zavod. Nikdar še nisem šel v Kranj. E, Cene, pridi vendar!

Pionirji, veste, to nalogo je napisal tovariš Kolar in pravi, da je v tehle stavkih skritih kar šestnajst priimkov naših znanih pesnikov in pisateljev. Ali bi mu ver-jeli, poizkusite! V prihodnji številki boste lahko odkrili, kje ste se zamazali.

ODVOZLANE ZANKE IZ PREJSNJE ŠTEVILKE
Rešitev križanke »ZVONČEK«

Vodoravno: NH, petek, ona, mn, ar, bog, arena.
Navpično: Tito, ne, lena, pomlad, kvartan, nor, kopa.

Še o smrtni nezgodi Karla Pasičnjaka

Po Lescah in okolici se širijo najrazličnejše govorice v zvezi z nesrečno smrtjo Karla Pasičnjaka, ki je bil zaposlen kot gradbeni delavec pri Splošnem gradbenem podjetju na Bledu. Karel Pasičnjak je bil poročen, oče petih otrok, 28. marca pa so našli njegovo truplo v Savi pri žagi pri Lancovem. Širijo se najrazličnejše vesti o nasilni smrti Pasičnjaka. Iz Tajništva za notranje zadeve v Kranju smo prejeli naslednja pojasnila:

Karel Pasičnjak in Zoltan Pongrac sta 23. marca šla po cesti iz Lese proti Bledu vinjena. Pasičnjak se je na križišču cest pred trgovino »Izbira« v Lescah obrnil in podil otroke, ki so se smejali njuni negotovi hoji. Otroci so se razbežali, nakar je Pasičnjak stopil k Francu Avseniku, šoferju Tovarne verig in Francu Snoju, železniškemu strojevodji iz Lese, ju izrazil in žalil z neprimernimi izrazi, nato pa udaril Avsenika po glavi. Ta mu je udarec vrnil, nadaljnji pretep pa sta preprečila Rudi Bohine in Franc Pušnik iz Lese.

Pasičnjak in Pongrac sta nadaljevala pot proti Bledu, vendar se Avsenik in Pušnik nista mogla zdržati in šla za njima. Kmalu sta ju s kolesi prehitela in ju nato pričakala nad savskim mostom pod Lescah. Svoje jeze nista znala krotiti in napadla z leskovo palico Pušnik Pongraca, Avsenik pa Pasičnjaka, ki je stekel čez levi breg ceste proti Savi. Pasičnjak terena ob Savi ni poznal, zato je padel v okoli 20 m globok prepad v Savo. 28. marca so našli njegovo truplo ob sotočju obeh Sav pri Lancovem. Posebnih poškodb po sodnomedicinski preiskavi, ki bi bile lahko vzrok njegove smrti, niso ugotovili, zato ni vzrokov za govorice nasilnemu umoru. Voda ga je nesla nekako 2 km in gre po vseh dosedanjih ugotovitvah za nesrečen slučaj, ki se je končal z utopitvijo.

Seveda do vsega tega ne bi prišlo, če bi Avsenik in Pušnik znala obvladati svojo trenutno jezo, če ne bi brez potrebe napadla delavca na cesti, ju pretepała, Pasičnjak pa je pri tem padel čez prepad v Savo. Teren je na tem delu namreč zelo neugoden, ker Sava spodjeda breg, za kar Pasičnjak ni vedel, Avsenik pa je ta del dobro poznal, ker ga imajo njegovi starši že dlje časa v najemu. Vsekakor pa del krivde pade tudi na Pasičnjaka in njegovega tovariša, ker sta bila precej vinjena.

Zapisek na rob

KJE JE SANITARNA INŠPEKCIJA?

Skozi Kamno gorico teče potok, v katerega se stekajo odpadne vode gnojničnih jam. Poleg tega imajo ribiči nad vasio ribogojnico. Ko je vsa ta zmes v potoku, zajemajo vaščani vodo za uživanje, zato ker je v vasi samo en javni vodnjak, drugi pa je pokvarjen že nekaj let.

Sprašujemo se, kje je sanitarna inšpekcija, ki je prva poklicana, da čuva zdravje ljudi? Zakaj se ne prepreči dotok gnojnih v potok? Zakaj se pusti ribičem, da gojijo ribe nad vasio? Skrajni čas je, da se temu napravi konec. Kdo bo odgovoren, če pride v vasi do epidemije zaradi vode?

P. J.

Pred težavno odločitvijo

KANDIDAT SE V POKLICNI SVETOVALNICI POGOVARJA S SVETOVALCEM, KI UGOTAVLJA NJEGOVE ZELJE, NAGNENJA IN ZANIMANJE

V ROJSTNEM KRAJU KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE NA ČEBINOVEM JE POMLAD

Na Čebinovem je spet pomlad. Skrit svet nad trboveljskim in zagorskim revirjem se je odel v pisano barvo zgodnjega cvetja in cvetočih dreves. Zemlja je preorana in posejana. Vsak dan je prikupnejša. Gologlavi otroci, ki se pode okrog skromnih hiš, se radovedno ozirajo za namá.

»Ali nas hočete siliti? Da, tam za telam hribčkom je tista hiša!«

Na Čebinovo prihaja zadnje čase mnogo ljudi iz doline. To so funkcionarji, nekdanji borci in razni delavci.

Blíža se 18. april — 20. letnica ustanovnega kongresa KPS.

Obstali smo pred hišo številka 4. Pozdravili smo se z gospodinjco Pavlo Barlič. Moža Antona ni doma. Že skoro tri tedne leži tam dol v trboveljski bolnišnici. Zadnje čase ga bolezen vse bolj daje. Prav zavoljo tega se je moral odreči tudi odborniškiemu mestu v občinskem ljudskem odboru v Trbovljah.

»Se sedaj se živo spominjam tiste noči pred dvajsetimi leti,« nam pripoveduje žena. »V telje sobi se je zbralo menda okoli 35 ljudi. Mož je bil

navzoč, jaz pa seveda ne. Takrat sem mislila, da je to čisto običajen sestanek, tak, kakršnih je bilo pri nas že več. Tovariši so prihajali z vseh strani. Prvi še v mraku, zadnji pa precej pozno. Ko so bili že vsi zbrani, še ni bilo tovariša Kardelja. Končno je tudi on prišel. S spremeljevalcem sta v zaraščeni poti močno zašla.«

V konferenčni sobi je danes še vedno vse tako kot je bilo takrat, pred dvajsetimi leti. Sčasoma jo bodo preuredili v muzej, poslopje pa dvignili še za eno nadstropje.

V hišo se je pripodila mala posvojenka Inka, bistro in zgovorno dekletce. Pravi, da ji je tu zelo prijetno.

Blížajo se opoldanske ure. Barličevo čakajo še razna dela v kuhinji. Poslovimo se.

Na poti srečamo starega trboveljskega komunisto Forteja. Hiti na Čebinovo, da se pomeni o raznih delih, ki jih bo še treba opraviti v teh dneh.

V nedeljo, 21. aprila, bo tu gori veliko slavje. Revirčani in ostali bodo praznovali lepo in pomembno obletnico.

KAKŠEN POKLIC BOM IZBRAL?

Solsko leto gre h koncu in v razredih, kjer se otroci odločajo za nadaljnjo življenjsko pot, je živahno razburjenje. Ali bodo nadaljevali šolanje na višji gimnaziji, ali pa se bodo odločili za strokovne šole, obrtne poklice itd. Odločitev je težavna, odgovorna in večkrat usodna, saj je od nje največkrat odvisen uspeh in zadovoljstvo v življenju. Mladi ljudje se morajo odločiti za poklic sredi pubertete, ko jim še manjka potrebna zrelost, ko še ne poznajo in ne znajo kritično ocenjevati svojih zmoglosti za posamezen poklic.

Mnogi se niti ne zavedajo važnosti in posledic te odločitve, zato jim moramo pomagati vsi, ki se zanimamo za življenjsko pot mladine, predvsem pa še starši.

Pri svetovanju mladini moramo poznati otrokovo osebnost. Voditi ga moramo tako, da bo pravilno presojal svoje zmoglosti, da bo kos reševati vsa življenjska vprašanja. Zato ni dovolj misliti in odločiti o poklicu šele na koncu šolskega leta, temveč moramo že mnogo prej seznanjati otroke z najrazličnejšimi poklici, s pogoji za vstop v poklice itd. Seznaniti jih moramo z dobrimi in težkimi stranmi poklica, upoštevati materialne zahteve pri šolanju. Zato bi morali slediti otrokovemu zanimanju že od prvih let, da bi ga tako laže usmerjali. Nepri-

stransko je treba pretehtati otrokove sposobnosti za posamezen poklic in upoštevati njegovo nagnenja, njegove telesne in duševne zmoglosti. Pri tem svetovanju naj bi pomagala staršem šola in druge ustanove, v večjih krajih pa so v ta namen ustanovljene tudi poklicne svetovalnice.

Starši mnogokrat le površno poznajo svojega otroka, ne poznajo niti vseh poklicev in zato največkrat silijo otroka, da se odloči za zanj neprimeren poklic. Mnogo staršev niti ne poznajo poklica, kjer bi se otrok najbolje počutil, izbirajo že standardne poklice, čeprav je uradno zabeleženih kar 520 kvalificiranih poklicev.

Izbira poklica je za marsikoga zelo težavna. Dandanes zahteva vsak poklic določeno znanje, zato je nepravilno gledanje nekaterih staršev, ki jim je vseeno, s kakšnim uspehom otrok konča razred. Glavno jim je le, da konča obvezno šolanje, pa čeprav je v tem času končal le štiri ali pet razredov osnovne šole. Pri takih otrocih, ki nimajo zadostne šolske izobrazbe, je izbira poklica še težavnejša. Večkrat se usmeri otrok v določen poklic zaradi tradicij, predvsem pa so škodljivi nekateri predsodki o »boljših« in »slabših« poklicih, lov za trenutno večjim zaslužkom itd.

Zaradi takega ravnanja se kasneje razdirajo učne pogodbe, posamezniki menjajo poklice, ne najdejo osebnega zadovoljstva, posledica so tudi razne nesreče pri delu itd.

Dandanes izbire poklica ne moremo več prepustiti naključju. Strokovno moč pri izbiri poklica lahko nudijo posameznikom poklicne svetovalnice, ki že

nekaj časa svetujejo vsem, ki so jim nasveti potrebni. Tudi poklicna svetovalnica pri Okrajni posredovalnici za delo v Kranju, se trudi, da bi posameznikom čim bolj pomagala pri odločitvi za življenjsko pot.

Vsako, ki je dokončal šolanje in išče nasveta za nadaljnjo pot, se lahko priglasi v svetovalnico. Tu ga psihološko pregledajo. Najprej se pogovori s psihologom — poklicnim svetovalec, ki ugotavlja zanimanja, nagnenja, veselje, pa tudi osebne lastnosti posameznika, ki vplivajo na zadovoljivo opravljanje posameznega poklica. Nato kandidat na podlagi tega razgovora rešuje naloge, da tako psiholog pretehta njegove telesne in duševne zmoglosti, tehnično znanje, ročno spretnost itd. Izbira nalog je odvisna od poklicev, za katere kandidat kaže zanimanje. Pri tem je treba upoštevati tudi nagnenja k priučljivosti. Rezultati, ki se kažejo, so že smernica, ki kaže, ali so kandidatove osebne zmoglosti v skladu z njegovimi nagnenji, željami in zanimanjem.

Vendar to še ne zadostuje. Vsakega kandidata pregleda še zdravnik, ki ugotovi telesne in duševne zmoglosti posameznika. Vsak kandidat se seznanja tudi z vrstami poklicev, ki bi jih z ozirom na njegova nagnenja in zmoglosti lahko opravljal. Ko izločimo poklice, ki za kandidata niso primerna, nam običajno ostane še meščno število, ali celo en sam poklic, ki kandidatu najbolj ustreza. Na podlagi odgovorov na vprašanja in preizkusov o kandidatuovi zmoglosti in primerjavami z zahtevami poklica lahko ugotovimo, ali je poklic primeren ali neprimeren. Seveda o popolnoma točnih svetovanjih skoro ne moremo govoriti, prav gotovo pa poklicno svetovanje marsikomu pokaže pravo pot, vpliva na povečanje delovne storilnosti, zmanjšuje nezgode in ustvarja osebno zadovoljstvo. K. F.

OBROBNÍ ZAPISKI Z OBČINSKE KONFERENCE ZB NOV NA JESENICAH

VEČ PRISTNEGA DUHA NOB v naše šole!

Človek, ki mora teden za tednom presediti po šest ali sedem ur na najrazličnejših konferencah, se jih že vnaprej boji. Boji se »mlačne prazne slame«, »načelnih« razprav in liste strašne »diskusije«, ki se včasih kar neče in ne more razviti.

Letna konferenca ZB NOV v nedeljo na Jesenicah pa je bila resnični zgled, kakšne naj bi bile konference.

Samo nekaj drobcev: STATISTIKA

Občina Jesenice je imela do lanskega leta le 1840 članov ZB. Prirastek v preteklem letu: 194 novih borcev. Človeku se samo ob sebi vsiljuje vprašanje: Koliko bi bilo novih članov, če bi jih vse krajevne organizacije pridobile toliko, kot so jih na Dovjem in v Mojstrani (107 ali 55% celotnega dviga)? Najbolj delavna organizacija na Dovjem je sklicala kar 20 sej in sestankov, vse pa so jih imele 234!

BORCEM POMOČ V ŽIVLJENJU

Tako so zahtevali delegati med razpravo. Občinski odbor je tej njihovi zahtevi že v veliki meri ugodil z ustanovitvijo informacijske pisarne, v kateri je dnevno iskalo pomoč ali nasvete tudi po osem do deset članov.

NAJVEČJA SKRB — OTROCI PADLIH BORCEV

»Otroke naših borcev bi morali vzgajati ljudje, ki jim naša borba ni pušta beseda in fraza in ki bi iz njih hoteli vzgojiti vredne sinove svojih očetov!« Zato pa: otroci padlih borcev spadajo k nam! Naša organizacija naj jih vzgaja!« Skromna pripomba: 143 otrok padlih borcev prejema štipendije, ki znašajo skupaj več kot 4.000.000 din na leto! V Avstriji jih je bilo na poletnicah 14, dva pa celo v Franciji.

ODBORI — OGLEDALO ORGANIZACIJ

»Ljudje včasih godrnjajo, pogosto se nam tudi odmikajo. Čudno to ni, če pomislimo, da so tu in tam še primeri, ko sede v odborih krajevnih organizacij ali pa taki, ki so do zadnjega čakali, kako bo bolje kazalo.« Staremu borcu je težko gledati, kako si prvo besedo laste tisti, ki so med vojno našli stotine izgovorov, da so se lahko izognili sodelovanju v NOB. Nič čudnega torej, če so delegati z burnim aplavzom pozdravili predlog, naj v odborih organizacij ZB sede borci s čisto revolucionarno preteklostjo.

PA NAŠE HRIBOVŠKE VASI?

Velikanski delež so prispevale v našem boju. Podnevni strah pred okupatorskimi in belogardističnimi čistkami, ponoči partizanski obiski. Danes, kar malo pozabljamo na te ljudi. Treba je spet najti pot do njih, pogovoriti se z njimi o preizkušnjah preteklosti in današnjih težavah, jim pomagati, skratka: dokazati jim, da cenimo njih žrtve in da nismo pozabili nanje.

I. okrajni namiznoteniški turnir v Sk. Loki IZENAČENE MOČI VSEH KLUBOV

Namiznoteniška podzveza za Gorenjsko je predvidevala tudi v letošnjem letu odigravanje okrajnih turnirjev. Prvi je bil preteklo nedeljo v Skofji Loki.

O posameznih disciplinah turnirja bi lahko povedali na kratko sledeče: Tokrat so pri moških ekipah Jeseničani vrnilii Triglavu poraz na Golniku in Kranju in v finalu zmagali 5:4. Zdi se, da Kranjčani niso najboljše sestavili svojega moštva. Rezultati polfinala in finala: Triglav I : Iskra 5:1, Jesenice : Skofja Loka II 5:3, Jesenice : Triglav I 5:4. Nastopilo je 12 ekip.

Med petimi ženskimi ekipami so presenetljivo igralke »Save« Kranj, ki so v polfinalu premagale »Triglav« II 3:1, v finalu pa še »Mladost« I 3:1. »Mladost« je premagala v drugi polfinalni igri »Triglav« I 3:2. Za »Triglav« so igralce predvsem mlajše igralke, ki so šele začelnice.

Pri mladincih ekipno je bilo vse po starem. Nastopilo je kar 8 ekip, v finalu pa sta se znašli prva in druga ekipa »Triglav«.

Pionirskih ekip je bilo 5, v finalu so Skofjelotanci premagali Jesenice 5:3.

Svoljšak je brez besed najboljši gorenjski okrajni igralec. Zmaga na vsakem okrajnem turnirju. Tudi tokrat je bil prvi. V polfinalu so prišli: Svoljšak (SL) : Djordjević (M) 2:0, Kranjc (Sava) : Strukelj (Storžič) 2:1, Dolenc (T) : Vovk (J) 2:0, Tomc I :

Ješe (oba T) 2:0, polfinale: Svoljšak : Kranjc 2:0, Dolenc : Tomc I 2:0 in finale: Svoljšak : Dolenc 2:0. Vsega je bilo 28 moških.

10 žensk je bilo precej enakovrednih. Po precej razburljivih igrah je zmagala Slokan (T), ki je v polfinalu premagala Vencelj (T) 2:0 in v finalu Kovačič (M) 2:1.

Pri mladincih (24) so Triglavani imeli odločilno besedo. V finalu sta igrala Tomc I : Ješe (oba T) 2:0, v polfinalu pa je Ješe premagal Žnidarja (J) 2:1, Tomc I pa Dolenc (T) 2:1.

Med pionirji so Jeseničani dosegli drugo mesto. Njihov igralec Kavčič je zasedel prvo mesto.

Vsega je nastopilo preko 90 igralcev in igralcev iz sledečih klubov: Jesenice, Partizan - Žirovnica, Triglav, Sava, Mladost iz Kranja, Storžič - Golnik, Partizan - Medvode, Partizan - Žiri in domači Partizan. R. S.

MLADINCI TRIGLAVA DESETIČ PRVAKI SLOVENIJE

Svojevrsen rekord so preteklo nedeljo zabeležili mladinci namiznoteniškega kluba »Triglav«. Na enajstem ekipnem prvenstvu Slovenije za mladince so Kranjčani osvojili prvo mesto, potem ko so najprej v svoji skupini premagali Maribor 5:3, Fužinar 5:1, Jesenice, Ilirijo in Elan 5:0, v finalnem srečanju pa še Ljubljano s 5:3.

Na turnirju v Ljubljani je nastopilo enajst ekip, ki so tekmovalle najprej v dveh skupinah, kjer je vsaka ekipa igrala z vsako, nato pa so igrali še za prvo, tretje in peto mesto. Tako je končni vrstni red letošnjega

prvenstva: 1. Triglav Kranj, 2. Ljubljana, 3. Maribor, 4. Odred - Ljubljana, 5. Partizan - Kočevje, 6. Jesenice, 7.—8. Fužinar - Ravne, Kemičar - Hrastnik, 9.—10. Ilirija - Ljubljana, Elan - Novo mesto, 11. Koper. R. S.

STRELCI KRANJSKE OBČINE SE MARLJIVO PRIPRAVLJAJO ZA DAN MLADOSTI

Dan mladosti hočejo tudi strelci na Gorenjskem najlepše praznovati, zato se že nekaj časa pripravljajo, da bodo ta pomembni športni dan praznovali kar najlepše. Več prireditvenih tekmovalj bodo strelci izvedli samostojno, vsak v svojem kraju, sodelovali pa bodo tudi z drugimi športniki in fizikturnimi društvi in organizacijami. Največji uspeh in zainteresiranost je dosedaj pokazal Občinski strelski odbor v Kranju, ki je že sedaj pričel organizirati tekmovalja. V nedeljo dopoldan bo na dvorišču Stare pošte v Kranju prvo večje strelsko tekmovalje, tatero je organiziral ObSO. Na tekmovalju bodo sodelovali člani, članice in mladinci. C.

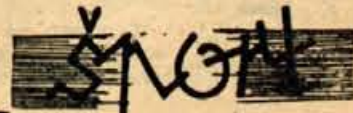
SPORED PRVENSTVENIH NOGOMETNIH TEKEM GNP NEDELJA 14. APRILA 1957

Na Jesenicah ob 9.15. uri
Jesenice : Bled pionirji, služb. določil Jesenice
ob 14. uri Jesenice : Triglav mlad., služb. določil Jesenice
ob 15.30. uri Jesenice : Triglav B, služb. določil Jesenice.

V Bohinjski Bistrici
ob 10. uri Bohinj : Prešeren pionirji, služb. Rozman
ob 16. uri Bohinj : Bled, služb. Rozman.
V Lescah ob 8.45 minut
Prešeren : Skofja Loka mlad., služb. Legat.
V Kranju igrišče Mladosti ob 10. uri 15 min.
Mladost B : Tržič B, služb. Bitenc Fr.
Igrišče Triglava predtekma k ljublj. prim. ligi
Triglav B : Triglav A pionir., služb. določil Triglav.
V Senčurju pri Kranju
ob 13. uri Svoboda : Mladost mlad., služb. Erzin.
V Tržiču ob 8. uri
Tržič : Mladost pionir., služb. določil NK Tržič.
V Naklem ob 14. uri — Duplje : Naklo, služb. Feldin.
V Skofji Loki ob 16. uri 15 minut
Skofja Loka : Prešeren, služb. Bavdaž.

V SREDO 17. APRILA 1957

ob 17. uri Naklo : Tržič pionir., služb. Feldin.
V Kranju igrišče Triglava
ob 16.30. uri Triglav A : Duplje pionir., služb. določil Triglav.
Igrišče Mladosti
ob 17. uri Mladost : Triglav B pionir., služb. Bitenc Franc.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

„Bom že gledal, da bo vse prav,“ je spravljivo rekel Dominik. Kmalu potem se je družina razšla spat. Dominik tudi. Samo stric Miklavž je še dolgo stal pred hišo in zamišljeno strmel čez vodo, tja, kjer je tema požirala obrise zaraščenih bregov. Megle so se pretrgale in visoko nad strminami so se prelivale zvezde kakor mogočen slap.

„Odjuga bo pritisnila, ker je vzelo meglo. Morebiti bo celo snežilo,“ si je rekel. Pogledal je v temi proti spodnjemu vigenču. Vzdignjeno kolo je pošastno viselo nad vodo.

„Zdaj ga bomo torej spustili,“ je pomislil. V živo ga je peklo, ker je moral ubogati Dominika, ki je Zgončev, Zgončevih pa nikoli ni maral. Ko bi se vsaj mogel odtrgati od hiše, ko bi se mogel odtrgati od hiše, ko bi se imel kam predejati! Dobro je vedel, da ne more nikamor odtod. Doslej je šel nekako šlo, ker je delal v bratovi kovačnici. Zdaj mu bodo ukazovali takile, kakor Dominik...

Greblo mu je po srcu, najlažje bi bil jokal od žalosti, ki je ni mogel nikomur razodeti. Zakaj ga že vse življenje zaničujejo in odrivajo? Zakaj nikoli ni bil toliko močan, da bi se postavil na lastne noge in začel novo življenje? Ali je res vsega kriva pijača... prekleta? Ko bi ne pil, bi bil mož, ljudje bi ga spoštovali. Zdaj bi lahko vodil kovačnico in prodajal robo, denar bi pritekal v hišo, poplačali bi dolgove, pomogli bi si. Ljudje v Kropi bi govorili: „Glej, Miklavž je rešil domačijo, brez njega bi šlo vse v nič!“ — In Zgončev bi se nikoli ne šopiril todi!

Prekleta pijača!

„Nikoli več je ne pokusim!“ si je zatrdil. „Tista pijanost po bratovi smrti je bila poslednja. Se sem toliko moža, da ne bom več pil, če sem sklenil!“

Odločni sklep ga je potolažil in dokaj miren je šel spat.

V hiši je ugasnila zadnja luč. V trgu so lajali psi. Voda je šumela pod stoječimi kolesi in nad tihim trgom, stisnjenim v ozko dolino, so šle zvezde svojo brezkončno pot.

IV

Gašperinova Ana je stala v kuhinji pri oknu in gledala po trgu. Pravkar se je vrnila noter, v nosnicah je še čutila topli jug, ki je zavel čisto nepričakovano in topil sneg. Gledala je skozi okno, kako teče od strehe in se zdrznila, ko se je s truščem posul snežni plaz.

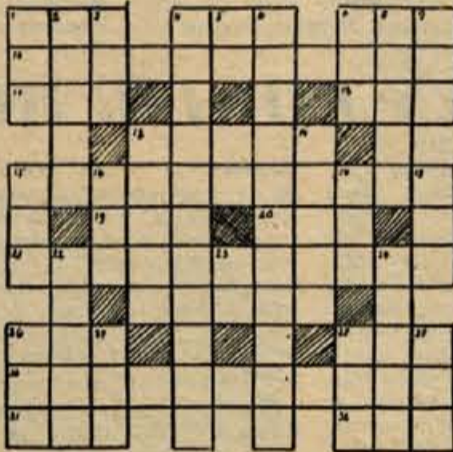
Bil je pustni torek in trg se je pripravljal na veselo pustovanje. Ana je poslala Uršo v prodajalno po nekaj drobnarij, ki jih je potrebovala in zdaj je nestrpno čakala nanjo. V mentrgi je že vzhajalo testo za štruklje, na ognjišču je vrela svinjska gnjat, zraven je brbotalo kisló zelje in na pladnju so čakale s slanino pretaknjene pečenice, da jih bo spekla za večerjo. Vse je bilo pripravljeno za malce bahaško gostijo, samo bobbe je še treba umesiti. Urša je imela prinesiti nageljnovih žbic in cimeta za kuhano vino.

Ko je stala pri oknu in čakala deklo, je videla kako trg polagoma oživlja. Mimo je šel cigan, bil je eden tistih, ki so imeli v Kropi domovinsko pivnico in se jih občina nikakor ni mogla znebiti. Na verigi je imel medveda, zadaj je stopala ciganka z rešetom za darove. Medved je nosil okrog vratu natvezo kraguljčkov, bil je mršav in star, prav nič se ni menil za gručo otrok, ki ga je spremljala z glasnim krikom.

Pred kratkim smo objavili sliko ameriškega dirigranega izstrelka PASCAL med poletom — takšen pa je na tleh. — Bitka za avtomobilsko zračnico je priljubljeni šport ameriških študentov. Da je bolj zanimiva, se odigrava v šim bolj blatni jami.

Križanka 3

Vodoravno: 1. moško ime (ljubkov); 4. kratica naše organizacije; 7. bolest; 10. srednješolska; 11. žensko ime; 12. mongolski vladar; 13. počasi (v glasbi); 15. geografski pojem (starejša oblika); 19. števnik (ženski sp. mn.); 20. kuga; 21. vrstni števnik; 25. pokristjanjeni Egipčani; 26. zvišana nota; 28. izraz za star (tulka); 30. nekaj, kar je nepristno, narejeno le za oko, uporabljamo, kadar govorimo o takih stvareh v prisrčobi (pridevnik m. sp.); 31. strast (4. skl.); 32. druga (starejši izraz).

Navpično: 1. turški plemenitnik; 2. avstralski pes (podivjan); 3. oblika pomožnega glagola; 4. prebivalec starega mesta na Balkanu; 5. Inicijalka prosvetitelja in borca za pravice koroskih Slovencev (1809 do 1892) (Primek in pridevek); 6. nauk o sestavi; 7. Naziv nogometnega kluba; 8. gazela; 9. industrijska rastlina; 13. zatiš, zatik; 14. obveze; 15. del oblike; 16. neobhoden pripomoček za igro »hokej na ledu«; 17. Kratica za sestavni del naše države; 18. važna tekočina; 22. Ime zelo razširjenega mazila; 23. kratica za športni forum v Kranju; 24. izraz s področja kvarljanja; 26. zapor (srbsko); 27. število; 28. osebni zalme; 29. v parih.

REŠITEV KRIŽANKE ŠTEVILKA 2

VODORAVNO: 1. vaja, 4. soda, 7. vic, 8. Nil, 10. oda, 12. ceh, 13. rabin, 14. ara, 16. Izak, 18. lak, 21. ZN, 22. arak, 24. Ramiza, 26. dim, 28. Rim, 29. svetac, 31. Gina, 34. RA, 35. gol, 37. kota, 39. Eva, 41. kinin, 42. Tot, 43. akr, 45. jak, 46. tam, 47. tona, 48. Avar.

NAVPIČNO: 1. vinar, 2. AC, 3. anal, 4. slikar, 5. do, 6. Ada, 7. veza, 9. Ibar, 11. arza, 12. CI, 15. an, 17. kadet, 19. mimik, 23. kit, 25. mig, 27. magija, 29. Sava, 30. cona, 32. notar, 33. atom, 34. re, 36. Lika, 38. at, 40. akt, 44. ro, 46. ta.

ZGODOVINSKE IN DRUGE PATERKE

V ozki dolini na podnožju Jelovnice, ki se razprostira v višini čez 1000 m nad morjem in je pokrita deloma z jelovimi gozdovi, deloma pa s pašniki, stoji obrtna naselbina Kamna gonca. Pomanjkanje plodne zemlje in ruda v Jelovici in v Vreču nad Zgornjo Dobravo sta v tem kraju vplivala na razvoj železarske obrti.

Začetki železarstva v Kamni gorici segajo morda že v keltsko dobo, vsekakor pa so tu kopalni rudnišča Rimljanov. Srednjeveško fužinarstvo in plavžarstvo je tu obstajalo že v 13. stoletju. Prvotne fužine na obronkih in lazih so v 15. stoletju prestavili v dolino k Lipnici, kjer so zgradili stalne peči. Kamnogoriški rudarji in fužinarji, večinoma Italijani, so imeli svoje posebne sodnike in svoj rudarski red, ki ga je leta 1550 izdal Ferdinand I. Od lastnikov plavžev so posebno znani Kappusi, ki so bili 1693 zaradi velikih zaslug za železarsko obrt povzdignjeni v plemiški stan (pl. Pichelsteini). Iz te rodovine sta bila med drugimi mati Zige Zolca Ivana in Jožef, juristični pisatelj, vicedomski tajnik in član akademije operozov v Ljubljani. Železne izdelke so tvorili predvsem čez Jamnik in Sorico v Benetke, Trst, Cedad in Videm. Fužinarstvo je uspevalo vse do 19. stoletja, ko je začelo nazadovati zaradi pomanjkanja rud in razmahu moderne kovinske industrije. Na tisočletno železarsko obrt spominjajo tu in tam razpadli vigeni in starodavni oblčaji spuščanja razsvetljenih barčic in hiše po vodi na večer pred sv. Gregorijem. Do tega časa so obrtniki delali še pri luči, ob koncu zimske teme pa so vrgli luč v vodo, da jo je odnesla. Željarska obrt je oživela šele po letu 1895, ko je bila ustanovljena zadruga, ki se je pozneje združila z zadrugo v Kropi v Željarsko in železobrotno zadrugo Kropa-Kamna gorica.

V Kamni gorici je 10. avgusta 1827 zagledal luč sveta dr. Lovro Toman, znani slovenski politik, pesnik in ustanovitelj Slovenske Matice. Zgodovinska zanimivost je, da je Lovro še kot dijak 20. junija 1845 v Ljubljani prvi jav-

no govoril slovensko pri proslavi petindvajsetletnice zaslužnega ljubljanskega župana Janeza Hradeckega. Govor mu je napisal pesnik dr. France Prešeren. Po promociji za doktorja prava 1852 je stopil v finančno službo in se poročil s pesnico Josipino Urbančičevo - Turnograjsko.

Spomladi 1861 je bil izvoljen v deželni zbor, ki ga je kot svojega zastopnika poslal v državni zbor na Dunaj, kjer se je ne-utrudno boril za pravice svojega naroda. Komaj 43 let star je 14. avgusta 1870 umrl v Radaunu pri Dunaju. Njegovo truplo so prepeljali v domovino in ga z vsemi častmi položili k večnemu počitku na domačem pokopališču.

V Kamni gorici se je 9. septembra 1792 rodil naš znani slikar Matej Langus (umrl 20. oktobra 1885 v Ljubljani). Zanimivo je, kako je Matej prišel do svojega polica. Ko je bil star 18 let, je opazoval v Radovljici celovškega slikarja Schreibersa, ki je slikal grofu Thurnu sobe. Fantovo zanimanje za slikarstvo je bilo močnejše in ga je nagovarjal, naj stopi pri njem v uk. Ker pa je po očetovi smrti moral že od 10. leta dalje služiti v kovačnici kruh sebi in svojim, se je vrnil raje domov. Leto nato pa je Napoleon nabiral po Kranjskem vojske za ilirski polk. Matej je pobegnil v Celovec in se pri Schreibersu študiral soboslikarske obrti. Kot dober mojster si je v Ljubljani toliko prihranil, da je odšel na slikarsko akademijo na Dunaj, kjer se je seznanil s pesnikom Prešernom, ki mu je do smrti ostal zvest prijatelj. Leta 1824 je odšel v Italijo in je v Rimu poldrugo leto proučeval znamenite mojstre, zlasti Rafaela.

Langus je slikal na presno in v olju. Mnogo njegovih slik je ohranjenih po naših cerkvah. Obenem je bil tudi prvi slovenski posvetni slikar, plodovit prehodni portretist (Lastni portret, Matija Cop, Primčeva Julija, Poljčukar).

V Kamni gorici sta bila tudi rojena zoolog in biolog Franc Megušar (1876-1916) in Leopold Kordeš (1803-1879), pesnik, pisec črtic in kritik.

2
Mark Twain »DOGODIVSCINE TOMA SAWYERA«
PRIREDIL: IVAN ABRAM
RISJE: MILAN BATISTA

5. »Tom!« — Tetka Polly je poklicala fanta. — »Tom!« — Nič odgovora. »Tom!« — Vse tiho... »To-o-o-om!« In spet nič. »Kje neki je le? Da se mu ni kaj zgodilo?« — Nataknila si je očala in za hip umolknila. — »Le počakaj me, smrkavec ti grdi!« Prijela je metlo in segla pod posteljo. Toda ničesar drugega ni bilo tam razen matke.

Vzravnila se je in lovila sapo od prevelikega napora ter še enkrat zaklicala: »To-o-o-m, To-o-o-m!«

6. Zdašel je za njo zašumelo... Bil je Tom. — »Glej za no, lumpa, kjer si pa bil?« — »V hiši.« — »V hiši?« — »Nič!« — »Nič?« — Le pogledal se je ogledalo. S takimi usti in rokami, menda nisi na miru sedel. S čim si se pomazal? — »Ne vem, tetka!« — »O, jaz pa vem. Z marmelado si se. Ne vem, kolikokrat sem ti že zabijala, da pusti marmelado pri miru, če ne... Daj mi šibo, da Ti malce vest izprašam.«

7. Šiba je zažvižgala po zraku. Položaj ni bil za Toma nič kaj rožnat. »Za boga, tetka, ozrite se malo.« — Dobra in naivna tetka Polly, ki jo Tomove potegavščine niso in niso izučile, se je res ozrla. In ko se je zasukala, je fant že zbežal in izgnil kot kafr, splezal na visoko obcestno ograjo in že ga ni bilo več! — Tetka Polly pa je obstala in se kisló nasmehnila...

8. Toda le za hip. Takoj nato jo je pograbila sveta jeza: »Kar gre naj! Se bo že vrnil. Bo že prišel domov. Vendar tokrat ne bo ušel kazni, prav zares da ne. Jutri, čeprav je sobota, bo moral delati. Ga bo že izučilo. Drugi fantje bodo imeli prosto... — Le kako to, da me njegove lumparije še niso izučile? Eh, predobra sem s njim. Kadarkoli ga udarim, mi hoče kar srce počiti.«